

CHK'D AUG 2 1 1967

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. - S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIEŅYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

81 M. 16 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1967 M. RUGPIŪČIO (AUGUST) 4 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

Kaina 20 C.

VILNIAUS ROMANTIKA KATEDROS AIKŠTĖJE.

JAV ŽURNALISTAS APIE LIETUVĄ

Salomėja Narkelūnaitė

Bostone išeinančio labai gerai visais klausimais informuoto laikraščio Christian Science Monitor korespondentas Maskvoje Takashi Oka, kartu su kitų vakariečių korespondentų grupe apsilankęs Lietuvoje, pradėjo spausdinti seriją reportažų.

Pirmasis rašinys, pavadinamas "Lithuania: Better now, but...", pasirodė to laikraščio liepos 15 d. laidoje. Jisai buvo pailiustruotas didžiuoju naujai išsistačiusio Vilniaus vaizdu ir kiek mažesne nuotrauka, vaizduojančia tautiniais drabužiais dėvinčią jaunimo grupę.

Tasai Japonijoje gimęs, o Amerikoje užaugęs ir Harvard universitete mokslus baigęs žurnalistas, savo reportažą pradeda Gedimino kalnu. Jisai sako, kad pilis ištisus šimtmečius budėjo miesto sargyboje, o dabar jos viršuje plevėsuojanti vėliava atstovauja tarybinį režimą, kuriam jau sukako 27 metai.

Priminęs, kad lietuviai bendrai didžiuojasi savo senoviška kalba ir kultūrinėmis tradicijomis, jisai nurodo, kad bent tie, su kuriais jam tekę pasikalbėti, pabrėžią pažangą socialinėje ir ekonominėje srityje per pastaruosius 30 metų.

Pavyzdžiui, korespondentas rašo apie vieną lietuvių statybos inžinierių, kuris užaugęs ir mokslus baigęs Lietuvoje tarybiniais laikais, jisai sakėsi neprisimenąs gyvenimo

"buržuazinėje" respublikoje, bet gali pasakyti, ką jisai yra gavęs iš sovietinio režimo. Jisai yra baigęs Kauno Politechnikos institutą ir savo srityje laikomas specialistu. Jo tėvai buvo krautuvinkai ir baigę vos po porą pradžios mokyklos skyrių.

Supažindinęs su Lietuvos geografija ir jos gamta, korespondentas pasakoja Lietuvos istoriją nuo senovės iki 1940 m.

Korespondentui yra žinomas užsieniuose gyvenančių lietuvių emigrantų nusistatymas sovietinio režimo atžvilgiu, ypač Stalino laikais, kada Lietuva neteko nepriklausomybės ir buvo vykdomi masiniai žmonių trėmimai.

Tačiau, kaip korespondentas pareiškia, kad pačiame krašte lankantis, jam susidaręs įspūdis, jog 1940 m. įvykiai esanti "dead issue", kad Stalino laikų persekiojimai, trėmimai, kolektyvizacija yra praėties dalykas. Esą, žinomi politikai, tokie kaip buvęs Lietuvos prezidentas A. Stulginskis, sugrįžo iš tremties ir ramiai sau gyvena iš valdiškos pensijos.

Šiandien, kaip korespondentas sako, eiliniai piliečiai atrodo patenkinti palaispniui gerėjančiom gyvenimo ir butų sąlygom, kurios yra geresnės negu kur kitur Sovietų Sąjungoje.

Prisiminęs užsieniuose sutiktų emigrantų lietuvių kaltinimus sovietiniam režimui, kad lietuviai netekę nepriklausomybės, savo

Tęsiama 8 psl.

Ar verta važiuoti į Lietuvą?

DEMIE JONAITIENĖ

Į klausimą - ar verta važiuoti į Lietuvą - nėra tikro atsakymo. Tai priklauso nuo paskiro asmens ir nuo to, ką jis nori pamatyti Lietuvoje.

Į Lietuvą neapsimoka vykti tiems, kurie trokšta pamatyti savo gimtąjį kaimą. Iš Vilniaus dažniausiai neleidžiama išvykti. Taip buvo mūsų turistų grupei viešint Lietuvoje šią vasarą. Todėl giminė iš kaimo suvažiuo į modernišką Gintaro viešbutį, atsiveždami sūrių, dešrų, žuvies, grybų, kumpių, juodos duonos ir baltos degtinės.

Tikrai neapsimoka keblauti į Lietuvą tiems, kurie nepasitenkina su savo giminėmis susitikę Vilniaus viešbučiuose. Amerikiečiai, atvykę iš kito pasaulio, nuvargę, glimnės Lie-

tuvoje juos išvargina. Visą išsikalbėjus, pritrūksta ir kalbos. Suvargę kaimiečiai dažnai nesupranta savo giminių iš Amerikos, ypač, kai pastarieji netakaiska didžiuojasi Amerikos turtais, šaldytuvais, mašinomis, laisve ir Coca cola... Kaimiečiai turistus pasitinka ir išleidžia su gėlėmis ir ašaromis. Bet kas gali suprasti, kiek tos gėlės ir ašaros kaimiečiams kainuoja!

Labiausiai į Lietuvą neapsimoka važiuoti kai kuriems raudontestems amerikiečiams. Vilniuje keletas lietuvių man pasiskundė, kad tokie turistai vaikščioja pasipūtę, kaip Hollywoodo žvaigždės ir vietos gyventojus išbara, kad "neuztektinai myli mūsų brangų Leniną!" Dar įdomiau buvo girdėti, kaip tokius

Tęsiama 9 psl.

Solistas Liudas Stukas, Demie Jonaitienė su dukra Aldona Kennedy aerodrome po kelionės iš Lietuvos. Aldona Jonaitytė Vienybės atstovams pareiškė: "I loved visiting Lithuania!"

Jono Valaičio nuotrauka

PASAULIO

LIETUVIAI

* Dr. Vytautą Blelauską arba dr. Justiną Pikūną atėtininkai siūlo rinkti pirmininku. Balsavimai iš liepos 15 d. termino pailginti iki rugsėjo 30 d., nes balsavimuose per mažai pasireiškė gyvumo. Pirmininkas Juozas Baužys ragina narius gausiai dalyvauti balsavimuose. Sendrauglių stovyklos Dainavoje, Mich., reikalais rugp. 6 iki 13 d. akademiškai dalimi rūpinasi arch. A. Barzdukas ir inž. P. Baltakis. Paskaitų ir diskusijų moderatorium yra Vaclovas Kleiza. Religinės Chartos bei Lietuviškųjų parapijų reikalų sendrauglių suvažiavime bus daugiausia diskusijų rugp. 11-12 dienomis. Prof. Stasys Yla skaitys paskaitą "Atėtininkai laiko perspektyvoje" sekmdienio rytą.

* Aktorė Birutė Pūkelevičiūtė ruošiasi išvesti Beethoveno operos Fidelį, i lietuvių kalbą ir dar vieną plokštelę vaikams.

* Agr. Justas Strazdas, 72 m. amžiaus, buvęs Kaune "Ūkininko Patarėjo", didžiausio nepriklausomybės laikais laikraščio, su 50.000 tiražu, vyriausias redaktorius nuo 1934 iki 1940 m. mirė Kaune. Dabartiniais laikais jis buvo žemdirbystės instituto bendradarbiu, o anksčiau agronomu Pagėgiuose.

* Komp. B. Alekna Vilniuje sukūrė simfoninį "Requiem" styginiams ir mušamiesiems instrumentams su vargonais. Muzika išreiškia Čiurlionio paveiklo "Laidotuvės" įspūdį. Kompozitorių s-gos Vilniuje naujasis kūrinys įvesdintas, diriguojant M. Dvartoniui ir grojant M. Kaveckui vargonais.

* Birdtė Kazlauskaitė, Immaculate Heart gimnaziją baigusi Los Angeles, Cal, už nepaprastus gabumus matematikoj gavo valstybinę stipendiją -- \$10,000 studijuoti Stanford universitete, Palos Altos, Cal.

* Juozas ir Viktorija Kazakevičiai į Los Angeles persikėlė iš Baltimore, Md.

* Chicagos lietuviai inžinieriai rengia savo išvyką inž. K. Bielskio patalpose, rugsėjo 17 d.

Regina Macnoritė baigė Illinois universitetą, gaudama bakalauro laipsnį vokiečių ir ispanų kalbose. Iš Vokietijos kur ji yra gimusi, į Chicago atvyko 1949 m. Yra "Mūsų Vytis" žurnalo redakcijos narė. Marijos gimnazijoje dėstys ispanų kalbą. Susižiedavusi su arch. Rimantu Griškeliu.

* "Lietuvos" ansamblio grupė iš Vilniaus, CBS nufilmuota Montrealio EXPO 67, buvo rodoma visai Amerikai ir Kanadai "The World on Stage" programoje liepos 26 d. ir 27 d.d.

* Kun. Antanas Bertašius, klebonaujas, Fort Davis, Texas, lankėsi Kanadoje, Montrealio parodoje ir eilėje Amerikos miestų.

* Vladas Sirutavičius, inžinierius, mirė Bostone, sulaukęs 91 m.

* The Boston Globe liepos 12 d. laidos dalį paskyrė South Bostonui, miesto daliai, kur gyvena daug airių ir lietuvių. Pamini ir jų veiklą ir gyventojų skaičiaus mažėjimą.

MIRĖ E. GALVANAUSKAS

Ernestas Galvanauskas

Ernestas Galvanauskas, 85 m. amžiaus, mirė liepos 24 d. Aix-les-Bains mieste, Prancūzijoje, arti Šveicarijos sienos. Jis gimęs 1882 m. lapkričio 20 d. Žizionių kaime, Vabalninko vals., Panevėžio aps. Baigė Mintaujos, Latvijoje, gimnaziją, Petrapilio kalnų institutą, vėliau studijavo Belgijoje.

Studentaudamas dirbo Lietuvos nepriklausomybei. Jau 1903 m. dalyvavo laisvės sąjūdyje. Nuo 1918 iki 1928 m. buvo įvairiose Lietuvos valdiškose pareigose: finansų ir užsienio reikalų ministru, ministeriu pirmininku, atstovu Londone.

Išėjo iš valdžios pareigų dirbo Klaipėdoje, kaip Prekybos instituto rektorius, ūkininkų organizacijų veikėjas, Rytų b-vės pirmininkas. Buvo Finansų ministru ir Justo Paleckio valdžioje, 1944 m. persikėlė į vakarus. Trumpai buvo VLIKo Vykdomosios Tarybos pirmininku. Daugiausia laiko gyveno Madagaskare, paskutinius dvejus metus Prancūzijoje.

Buvo ir spaudos bendradarbis. Prieš mirtį dar spėjo užbaigti savo gyvenimo atsiminimus. Jau nepajėgdamas rašyti, padiktavo.

Patyręs apie jo sveikatos susilpnėjimą, iš Chicagos išskubėjo į Prancūziją jo brolis Gediminas Galva, bet broli rado jau mirusį.

A. J. Kasiulatis, krikščionių dem. part. pirm. Dainavoje, Manchester, Mich. bendrinėje lietuvių studijų savaitėje rugp. 13-20 dienomis kalbės tema "Politiniai emigrantai ir tautos valstybingumo atstatymas."

* Dr. Jonas Skirgaudas, Detroit, Mich. baigė Wayne State universitetą gaudamas medicinos daktarą. Dirbdamas su kitais gydytojais surado plaučių paralyžiaus priežastį, už ką Patalogų draugijos apdovanotas Bausch & Lomb 1967 m. medaliu. Keičiantis studentais su Vokietija, pernai į Jungtinių Valstybių buvo pasiųstas į Heidelbergo, Vokietijos universitetą, kur baigė du semestrus. Detroito žymis ir sporte, yra "Kovo" nariu, visuomenininku.

* Mt. Carmel, Pa., lietuvių parapijai rugsėjo 14 d. sukanka 75 metai. Sv. Kryžiaus parapija viena seniausių Amerikoje, įsteigta 1892 m. Pirmuoju klebonu buvo kun. Mykolas Pėža, nuo 1904 m. kun. Antanas Stanukynas, 1908-1925 m. kun. Vincas Bartuška. Nuo 1927 iki 1945 m. klebonavo kan. dr. J. B. Končius. Mokyklos rūmai kuriose mokosi 300 mokinių, papuošti didele įmūryta paties namo cemento Lietuvos Vytim.

* Algirdas Meidūnas Baltimore, Md., gavęs chemijos bakalauro laipsnį, Washington, D. C., dabar John Hopkins universitete Baltimore'je gavo bakalauro laipsnį matematikoje.

* Vytautas Noreika iš Baltimore'je gavo bakalauro laipsnį elektros inžinerijoje.

* Nuo karo nukentėjusi Širijos vyriausybė Klaipėdoje užsisakė greit pagaminti 246,000 dėžučių konservuotos žuvies.

Mindaugo draugijoje, Argentinoje įvyko pensininkų šventė, kurioje kalbėjo: Jonas Jašauskas, Nemuno pirm. Pranas Dulkė, Argentinos lietuvių balso redaktorius Kastantus Norkus, inž. J. Gaidmauskas, P. Gudelevičius, J. Miškinis, K. Pilka, Janė Stačkūnienė sveikino raštu. Pensininkams pietus suorganizavo J. Jašauskas, Bronius Marcinkevičius ir K. Pilka.

* Kun. Stanislovo Zako, Steubenville, Ohio, pašaukimų direktoriaus rašinyje tilpo "Precious Blood Messenger" žurnale.

* Marijona Virbickienė, iš Lietuvos, atvyko į So. Boston, Mass., pas savo vyrą Povilą.

* Vyr. leit. Povilas Neviera, iš Bostono, perkeltas į Washington, D. C., kaip kompiuterių ekspertas.

* Vladas Jutauskas, iš Scotijos, atvyko į Bostoną pas Aleksandrą Baikienę.

* Klaipėdos uostui priskirtas žvejybos traleris-šaldytuvus Čiurlionis kapitonu turi lietuvi Joną Balsį.

* Lietuvos Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugija per 3 metus išleido 5 tomus savo darbų ir narių straipsnių. Paskutiname istorikas R. Batutis pasakoja apie Užpalių pilį, kuri 13-tame šimtetyje buvo Semeniškio piliakalnyje, ties Šventosios upe. F. Jokimaitienė svarsto laudies lopšinių temas bei melodijas, ir yra kitų įdomių etnografijos žinių.

Haven Realty

Perkant - Parduodant Namus ar Išnuomojant Butus
Apdraudos

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidu (Money Orders) ir įvairiausiai kitais reikalais, - kreipkitės į

HAVEN REALTY & INSURANCE
87-09 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N.Y.

VI. 7-4477

Joseph Andrušis Travel Bureau

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO
PRIEMONEMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS.

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į
REAL ESTATE & INSURANCE
John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių paraiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

LIETUVOS KUNIGAİKSCIO
Vytauto Klubas yra lietuvių centras Montrealyje. Šiame klube susitinka lietuviai iš viso pasaulio: iš Jungtinių Amerikos Valstybių, iš Pietų Amerikos, Australijos, Europos ir Lietuvos.

ŠIAM KLUBUI VADOVAUJA
JONAS PETRULIS.

LIETUVIŲ KLUBAS MONTREALYJE

2161 ST. CATHERINE STREET (EAST), MONTREAL, QUEBEC

(Tik du trumpi blokai nuo Papineau Metro stoties)

Didžioji salė talpina 600 žmonių. Dviejose kitose salėse telpa po 200. Kainos prieinamos. Jaunimui ir klubiečiams teikiama nuolaida. Sales galima nuomoti su pilnu aptarnavimu: virtuve, indais, personalu.

ŠIEMET KLUBAS MINI SAVO 60 METŲ SUKAKTĮ.

IŠ VYTAUTO KLUBO IKI EXPO 67 vos 15 minučių, vykstant pažeminiams traukiniais. Lietuviai atvykę į Montrealio parodą, gali gauti visokių patarimų: kur apsistoti, kur nesibrangiai pavalgyti, kur susitikti su vietos lietuviais.

LIETUVIŠKAME KLUBE, Montrealyje, veikia baras ir restoranas.

Lietuviškoje Chicagoje

KREPŠINIO IŠVYKA LIETUVA

Amerikos lietuvių krepšininčių išvyka į Lietuvą susilaukia daugiau reklamos negu buvo laukta. Žinoma, dauguma mūsų spaudos (kuri kažkodėl save vadina "laisva" ir apsimeta kalbanti visuomenės vardu) ir toliau visokiais būdais krepšininčiams grąsina, kartuoja melus bei šmeižtus. Tačiau toks kelias nėra labai efektingas išvykos rengėjų bei krepšininčių "sudrausminimui" ir išvykos reikalai eina pagal numatytą planą.

Išvykos pradžios data iš rugsėjo 14 d. perkelta į 15-tą. Bus vykstama tiesiai į Vilnių per Briuselį ir Maskvą. Grįžtant dviems dienoms bus sustota Paryžiuje. Važiuos 15-16 žmonių.

Nežiūrint, jog mūsų spauda kartuoja melą, jog kelionę finansuoja "komunistinė Lietuva", išvykos rengėjams dar trūksta pinigų. Kelionės išlaidoms sumažinti savo aukas dar galima siųsti adresu: "Sporto Išvyka", P. O. Box 183, Oaklawn, Ill.

LANKĖSI ALG. ASTAŠAITIS

Spaudoje besireiškiantis tautietis Alg. Astašaitis (jis nemaža yra rašęs ir Vieniybėje) savo atostogų metu liepos viduryje iš Detroito buvo užsukęs ir į Chicago, kur gyvena jo giminių. Čia buvo susitikęs ir su Vieniybės bendradarbiais.

DONATAS BIELSKUS APLANKYS LIETUVĄ

Chicago lietuvių veikėjas ir spaudos (jos tarpe ir Vieniybės) bendradarbis inž. Donatas Bielskus išvažiuos pakelkauti po Europą ir žadėjo užsukti į Lietuvą.

LAIVU PLAUKĖ Į LIETUVĄ

Pirmoji grupė po karo, kuri į Lietuvą vyko ne lėktuvu, bet laivu, buvo chicagietis O. Kubilienės suorganizuotoji ekspedicija, pajudėjusi iš Chicago gegužės 30 dieną ir užtruko 6 savaites laiko, O. Kubilienės, kuri į Lietuvą ekspedicija, buvo suorganizuojusi, kuomet lietuviai turėjo

nepriklausomybę, kelionė buvo labai patenkinta. Ji Lietuvoje taip pat aplankė ir poeto J. Tysliavos kapą.

Su jos ekspedicija važiuo nemaža žymių tautiečių. Jų tarpe buvo ir Veronika Landers iš Waukegan, Ill. Ši moteris yra jaunesnioji sesuo Nugentienės, kurios sūnus yra vedęs Amerikos prezidento Johnsono dukrą. Jai kelionės metu buvo malonu patirti, jog jos sūnėno Patriko šeima padidėjo -- naujagimių sūneliu. Landers, pagal tėvų pavardę Juciūtė, Amerikoje gyvena daugiau 50 metų, tačiau dar niekad nebuvo savo tėvų krašte. Lietuvoje pabuvojęsi, nesigailėjo.

ŽURN. GEDMINAS GALVA IŠVAŽIAVO Į PRANCŪZIJĄ

Gedminas Galva-Galvanauškas iš Cicero, kelių lietuviškų laikraščių bendradarbis, liepos 24 d. išvyko į Prancūziją, norėdamas aplankyti sunkiai sergantį brolių Ernestą Galvanaušką, buvusį žymų Lietuvos politiką. Tačiau brolio gyvo nerado, nes Ernestas jau buvo tik miręs.

* ŽIVILĖ NUMGAUDAITĖ ir LIUCIJA BUIVYDAITĖ, Illinois universitete studijuojančios dramą, svarbiausiose rolėse vaidina veikalą "The Funniest Thing Happened on the Way to the Forum", Chicagoje. Veikalas vaidinamas rugp. 5, 10, 12 nuo 8 v. v. 11 St. teatre, 72 E. 11 St.

* VITA ČERŠKUTĖ ir VIKTORAS MEMĖNAS liepos 30 d. Chicagoje sukūrė šeimą. Jaunavedys yra Detroito LSK Kovo valdybos narys. 1964 m. lietuvių krepšinio rinkinei lankantis Australijoje, V. Memėnas tvarkė rungtyniautojų statistines žinias.

* PETRAS KURZIKAIŠKAS, chicagietis, minėjo savo 75 m. gyvenimo sukaktį. Susirinkusiems svečiams Jolanda Ūsevičiūtė pagrojo akordeonu.

* MEILUTĖ ir LEONARDAS ERINGIAI su sūnumis Antanu ir Algiiu iš Chicago išvyko atostogauti pas tetą A. Zubrickienę, Florence, Wis.

A. JESŪNAS

Lietuvis augina brangius žvėrelius

Nuotraukoje A. Jesūnas iš Lugar Rt., Phillips, WI 54555, laiko iškėlęs dvi audines, ang. "mink", kurių savo ūkyje turi keltą tūkstančių. Turi juodų, sidabrinių ir melsvai pilkų kailių žvėrelių. Dėl savo plėšrumo jie laikomi atskiruose narveluose, po pastoge ir atvirame lauke. Minta audinės arkliena, žuvis, vištienos liekanomis ir pan. Vienai audinei nupenėti išleidžiama maždaug 9 per 7 mėnesius. Rudenį jas nunuodija dujomis, nulupa kailį ir paroduoda.

Jesūnas sako, kad už vieną žvėrelį galima gauti nuo \$10 iki \$15, priklausomai nuo kailio gerumo. Už vieną neapdirbtą kailiuką vidutiniškai išeina \$20. Moteriškam paltui reikia maždaug 30 kailiukų.

Nepriklausomoje Lietuvoje buvo 10 tokių ūkių. Juos įsteigė prof. T. Ivanauskas. Dabartinėje Lietuvoje 1963 m. gauta 26 tūkstančiai audinių kailiukų.

V. ZALATORIUS

Liberty Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION
PHILADELPHIA, PA.

Main Office
202 N. Broad St.
LO 7-1480

Hours: 9 A. M. to 4 P. M.
Wednesday to 6 P. M.
Friday to 8 P. M.

Branch Office
STENTON AVE. & DUVAL
LI 8-3900

Hours: 9:30 A. M. to 4 P. M.
Friday to 8 P. M.

Branch Office
1625 WADSWORTH AVE.
CH 8-5300

Hours: 9:30 A. M. to 4 P. M.
Friday to 8 P. M.

STATEMENT OF CONDITION
After the close of business December 31, 1966

ASSETS	
First Mortgage Loans	\$55,261,195
All Other Loans	675,354
Real Estate Owned and in Judgment	39,390
Loans and Contracts Made to Facilitate Sale of Real Estate	239,576
Cash on Hand and in Banks	1,953,216
Investments and Securities	3,815,481
Fixed Assets Less Depreciation	683,255
Deferred Charges and Other Assets	442,699
Total Assets	\$63,110,166
LIABILITIES AND NET WORTH	
Savings Accounts	\$53,391,228
Advances from Federal Home Loan Bank	1,950,000
Loans in Process	601,299
Other Liabilities	1,864,097
Specific Reserves	38,115
General Reserves	\$4,342,466
Surplus	922,961
Total Liabilities and Net Worth	\$63,110,166

Knight Cap

AUGUST TRAUN, Sav.

LIETUVIŲ RESTORANAS

UŽKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ

ĮVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI

GERI VALGIAI ĮVAIRŪS
GĖRIMAI PRIEINAMOMIS
KAINOMIS

810 Chestnut Street
Philadelphia

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštytis in 1886. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone Applegate 7-7257. Editor: Salomeja Narkelionaitė, Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas, English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editors: Edvardas Sulaitis and Jonas Valaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Didrusių revoliucija, jau aišku, paliks didesnio įspūdžio dvidešimtam amžiui, negu prancūzų paliko devynioliktam. Abi jų palietė ir lietuvių tautą. Savo veikale "Tautinė idėja istorijos šviesoje" dr. V. Alseika įrodinėjo, kad prancūzų revoliucija sudaiginio lietuviuose, kaip daugelyje kitų Europos tautų, laisvės ir lygybės idealus. Didrusių revoliucija gi davė progos šiuos idealus nepriklausoma Lietuvos valstybe pareikšti, bet virto ir tos nepriklausomybės pasmaugėja. Keletriais metais prieš prancūzų įvykusi amerikiečių revoliucija pagimdė valstybę, kurioje įsikūrė įvairių Europos tautybių. Amerikos lietuviai šiais metais nori minėti savo šimto metų gausenės imigracijos pradžios sukaktį, o didrusiai mini savo revoliucijos 50 metų. Abiejų sukakčių poveikį mums verta dažniau svarstyti, nors neturime intelektualinių pajėgų akademinė istoriko plotme išsamiai nušviesti.

Kaip mes dar neturime tikslios Amerikos lietuvių istorijos, kokias, pavyzdžiui, turi žydai, airiai, graikai, lenkai ir kitos tautos, taip didrusiai neturi tikslios savo revoliucijos istorijos. Mums stokuoja archyvų ir istorikų, didrusius smaigia bolševikų partijos cenzūriška diktatūra. Kas yra vertingai revoliuciją apibūdinančio parašyta, parašė Vakarų žmonės, pradant jausminga amerikiečio John Reedo "Ten Days That Shook the World (1919)", amerikiečio William Henry Chamberlaino objektyvia "The Russian Revolution, 1917-1921" (du tomai, 1935 m.), baigiant (tema, ypač skaudžia lietuviams) amerikiečio Richardo Pipes "The Formation of the Soviet Union" (2-a laida, 1964 m.), kur nušviečiama kaip didrusių revoliucija atkūrė, net praplėsdama, carų imperiją, nušlavusią iš istorijos ir nepriklausomos Lietuvos valstybę. Šalto karo nuotaukos Vakaruose šiek tiek vis kliudo akademinio šaltumu didrusių revoliuciją aiškinti, bet palaipsniui istorikai ima ją gvildinti, kaip nagrinėjo prancūzų ar amerikiečių revoliucijas. Skaudžiai pallesti lietuviai, aišku, bus paskutiniai objektyviai praeitį svarstyti ar ateitį numatyti.

Ateičiai numatyti Juozas Tysliava pradėjo mums priminti, o jo įpėdiniai toliau vystė tam tikrus, rodos, visiems lietuviams aiškius, bet kai kuriems sunkiai suprantamus pagrindus. Kas rugiapjūtėje guli, žiemą badu poksta. Kai Vienybė skelbė ir gynė sveikas tautines idėjas, daugelis raišinių pakilo Vienybę visai niekinti. Bet — kas gėrė giedodamas, vėliau pagirioja raudodamas. Dr. Mariją Gimbutienę ritieriškai gindamas (pamiršdamas neritierišką puolimą kitų dviejų moterų, Vienybės leidėjos ir redaktorės) nuo negudragalviškų mūsų "intelektualų" puolimų dėl suruoštos lietuvių meno parodėlės Kalifornijos universitete, Br. Raila, stebimės, apsišarvoja Vienybės idėjomis, dėl kurių pirmiau Vienybę "džingischaniškai" puolė!

Tęsiama 5 psl.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

KULTŪRINIAI RYŠIAI, EXPO 67 IR ...
JONAS AISTIS

Pasirodo, lietuvių programoje Montrealy birželio 23 Expo 67 nebūtinai reikėjo būti. Žinomas poetas Jonas Aistis pasiūlydavo į Vienybės ž. m. birželio 30 numerį ir net koncerto recenziją parašė, pažiūrėkite Draugo 176 nr. antrąją dalį. Ir ne bet kaip parašė!

Štai — Vaclovas Daunoras: "itališka pasiūta švarko artistiška mašastinė apykaklė ir rankogaliai, itališka bel canto poza. Pabuvo sezoną ar du Italijoje, ir jau visas lietuviškumas, kaip iš atkimo būtelio alus, išsikvėpė". Šitaip aprengeto Daunoro net ir pasiklausyti nereikėjo. J. Aistis pavyzdžiui mėginime "recenzuoti" Chicagoje pastatytą "Gražina": dirigentas atrodė vokiškai, Gražina — amerikoniškai, žynys — kaip rusų šventikas, Kol Kučūnas neišėis aprengetas kaimiška miline ir apautas vyžomis, tol lietuviškos operos nebėr...

Bet pasekime Joną Aistį toliau: "keturi cirkine butaforija aprengeti jaunikaičiai dūdeles pučia". Elena Saulevičiūtė — "gymis galėtų būti ir lietuviškas, bet laikysenoje aiškiai kyšo katiušos su kiju ir piatuvu poza... Ansamblis Lietuva skystas. Kuriam galui reikėjo vežti skrabalus, chromatines kankles? Mergaitės su tautinių drabužių erzacais". Pagal Joną Aistį, gal geriausiai būtų buvę nieko neatvežti.

Iš tikrųjų ne Lietuvos ansamblis buvo skystas, bet praskydo nevykęs Draugo recenzentas. Pagal Vienybės medžiagą, Jonas Aistis "aptaria" ir "gyvas asmenybės": Laurinčiukas jam primena kaimo kailiadirbį, Vilniaus burmistras netinka savo pareigoms, nes jo veidas nepritinka laklajam Vilniaus barokui. Įdomu, kaip turėtų atrodyti burmistras su barokišku veidul Jonui Aistui patiko tik "elegantiškai apsitaisiusi ir gražiai susišukavusi" Leokadija Diržinskaitė.

Kažkodėl visą savo sapaliojimą Jonas Aistis riša su lietuvių palinkimu tūpčioti prieš svetimybę. Pasimetęs Aistis tūpčioti pradeda nuo Jogailos ir kryžiuočių laikų. Iš tiesų tūpčioja visos svietas. Tik vien žino, kur reikia tūpčioti, kiti ne.

Savo recenziją Aistis baigia žodžiais, galimas daiktas, tinkamais ir jam pačiam:

— Žmogus gali prarasti tėvynę, artimuosius, turtą, sveikatą, ir vis tiek dar būti žmogumi. Žmogus, manding, kurs praranda savigarbą, viską praranda.

IŠSIŠOKIMAS?

I. Demokratija, tarp kitko, reiškiasi tuo, kad rinkimų būdu kam nors aprėžtam laikui pavedama valdžia. Kai kas bando valdžioje pasilikti ir tam aprėžtam laikui pasibaigus, ir tai jau būna demokratinės tvarkos laužymas, valdymas be rinkimų mandato.

Mums rašo

Darbininkui ir Dirvai atsisakius paskelbti šį mano pareiškimą, prašau Vienybės redakciją suteikti vietos mano rašiniui.
Jums dėkingas,

M. Razgaitis

KOŠYGINUI LAIŠKAS —
ŠŪVIS NE Į TAIKINI.

Birželio 19 d. Kosygnas pareikalavo J. T. pasmerkti ir nubauti Izraelį kaip agresorių ir sumokėti reparacijas užpuoliams arabų kraštams. Ryšyje su Izraelio agresijos pasmerkimu Lietuvos nepriklausomybei atstatyti komitetas lapkričio 13 d. žygio ž. m. birželio 22 d. paskelbė per N. Y. Times atvirą laišką Kosyginui, klausdamas, kada S-tų S-ga atitrauks iš Lietuvos raudonąją armiją ir sugrąžins lietuvių tautai nepriklausomybę.

Kadangi užklaustas per N. Y. Times kalnuoja apie 2-3 tūkstančius dolerių, tai kyla klausimas, ar tai buvo reikalinga daryti ir ar apsimokėjo išmesti tokį sumą pinigų esmėje dėl Izraelio reikalo?

Komitetas, primindamas Kosyginui sudarytą Stalino su Ribentropu sutartį dėl Lietuvos pasidalinimo, savvalme gina Izraelio reikalą.

Ar Komitetas nebeatsimena, ką išdarinėjo Lietuvoje "Mopristsal" (Slaptoji žydų organizacija, kaip Italų Mafia) užėjus raudonajai armijai? Kiek jų pagalba, buvo išvežta ir nužudyta geriausių Lietuvos sūnų ir dukrų? Ar Komitetas nebežino, kas įvykdė Rusijoje spalio revoliuciją? Ar Komitetas nebeatsimena Morgenthau plano, visai sunaikinti po II-jo Karo Vokietiją? Ar Komitetas nemato, kas trukdo ir neleidžia baigti karo Vietnamo?

Tad, atsižvelgiant į žionistų veiklą praėity ir dabar, ar buvo verta tuo metu, kada Kosygnas juos kaltino, už juos užsistoti ir dar jems sumokėti didelės sumas visuomenės pinigų už laiško paskelbimą?

Daugiau būtų buvę pasiekta ir su mažomis — kelių dešimčių dolerių — išlaidomis, jeigu Komitetas, Vilko Pirmininko pavyzdžiu, būtų išsiuntinęs J. Tautų nariams laiškus, prašant reikalauti Lietuvai nepriklausomybės, bet tik ne šiuo momentu, kuomet mūsų priešai — kionistai, kurie visada ir visur veikia prieš Lietuvą, yra Tarptautiniame Forume smerkami. Tad, šis žygininkų laiškas Kosyginui yra šūvis pro šalį.

M. RAZGAITIS

1225 Bushwick Ave.
Brooklyn, N. Y.

STEBĖTOJO PASTABOS

Loyolos kolegijos istorijos institutas Montrealyje leidžiamas trimėnesinis Canadian Slavic Studies šiu metų pirmame numeryje skelbia St. Joseph kolegijos (East Chicago, Ind.) politinių mokslų skyriaus vedėjo T. Remeikos recenziją apie latvio Gundar Julian Kingo anglų kalba parašytą, 304 psl. "Economic Policies in Occupied Latvia: A Manpower Management Study." Išleido Pacific Lutheran University Press, 1964 m. Autorius apžvelgia Latvijos ekonominius keltus nuo 1918 iki 1960, ypač sustodamas ties sovietiniu laikotarpiu. Tiksliai įrodo, kad didrusiai, plėsdami Latvijos pramonę, nori ir kraštą pririšti prie imperijos rinkos ir apkolonizuoti rusais darbininkais.

Bejėgis VLIKas pajėgia gyventi naujais ALTO doleriais, bet nepajėgia priimti visuomenės naujų užsimojimų. Veiksnių 1966 metų konferencijos Clevelande pareiškimo pasirėmę, kad užsienio lietuviai ribotųsi "privatū" santykiavimu su lietuviais Lietuvoje, VLIKo vyrai neįstengia suprasti, kad gyvenimas Lietuvoje visai kompiarsai organizuotas, todėl kai kada tenka eiti per organizacijas, norint prie norimų lietuvių priteiti.

U. S. Information Office Washington leidžiamas dvimėnesinis žurnalas Problems of Communism sekanti numeris (rugs. -- spalio) žada paskirti išimtinai tautybių ir tautybų klausimams sovietų imperijoje. Žiūrėsime, ką sakys apie pabaltiečius. Paskutiniuose numeruose svarstė tos imperijos ateitį. Vieni matė jos iširimą, nes gyvenimas diktatoriškai pastatė tokių klausimų, kad esama santvarka jų išspresti negali. Kiti turėjo viltį, kad didrusiai susireformuos. Mūsų 20-to am-

žiaus žurnalistai, kaip paprastai, šių svarstymų nepastebėjo.

Girdi, krepšinininkų užsimojimas sudaręs "nesklandumų" laisvės kovoje. Bet tikrovėje atrodo, sklandumų sudaro pats VLIKas, kuriame Amerikos piliečiais tapę ir išklamingomis priesaikomis Lietuvos valstybės išsižadėję vyrai dėvi Lietuvos partijų kaukes, dedasi išsižadėtos Lietuvos "seimui" ir "vyriausybei" ir klydo kitiems Amerikos politinių viršūnių pradėtą ir stūlomą tiltų tiesimą į anapus.

Valstybės tūkstantmečiui atžymėti amerikiečių lenkų Mokslų ir Meno institutas Columbia universitete pernai rudentį suruošė pirmąją bendrą mokslo vyrų konferenciją, kuriai pateikta 136 pranešimai, jų tarpe prof. Alfredo Senno (Pennsylvania u-to) "Polish Help for Lithuanian Lexicography". Pereitais metais prof. Sennas Oregono u-te skaitė paskaitą "The Slavs and Their Civilization", o Ohio State u-to -- "Slavic and Baltic Linguistic Relations". Mūsų Lituanus "akademikų" redakcijos štabas visas pramiegojo, nors jos lietė ir lituanistiką. Redakcija betgi išbudo vėl visuomenę prašyti \$5,000 žurnalui leisti, nors žurnalo turinio gerinimui visai nesirūpina, kaip jai patarė anuomet dr. Kučas, V. Trumpa ir dr. R. Šilbajoris.

NBC TV savo Bell Telephone programoje planuoja Music of Chicago valandą, pateikiant scenų iš "Gražinos" operos, kurios pastatymas Chicagos lietuviams kaštavo per \$60,000 ir paliko apie \$16,000 nuostolio. Scenas televizijoje matysią apie 25 milijonai amerikiečių. Tai žymus laimėjimas lietuvis su lie-

Expo 67 Montrealyje Lietuvos artistai turejo progos susitikti su Kanados lietuviais ir Vieniybės redaktorium Janu Valaičiu. Nuotraukoje (sėdi kairėje) solistė S. Rapolienė iš Kauno. (Stovi kairėje) - celistas Romualdas Kulikauskas ir solistė Elena Saulėvičiūtė.

V. Tysliavienės nuotrauka

tuvio santykiavimui tarp Amerikos ir Lietuvos lietuvių, nes operos galdos chigagiečius kaip tik ir pasiekė iš Lietuvos tuo "lietuvis su lietuviu" bendravimo būdu, o ne per kokias įstaigas.

Į naujųjų galvas sunkiai košiasi senųjų Amerikos lietuvių atsiekimai, bet, visgi, košiasi. Br. Raila jau žino: Ana lietuvių studentų grupė Valparaiso universitete davė nemaža rimtų vadų Amerikos lietuvių srovėms bei organizacijoms, o, be to, ir visą eilę profesionalų. Dabartinė mūsų akademinė jaunuomenė patriotine dvasia neprilygsta aniem valparaisiečiams, nors jos gausiau ir sąlygos mokytis geresnės. Aukštus mokslus eina šimtai lietuvių abiejų lyčių, kuriems jokia lituanistika, ar Lietuvos istorija (sakysime, ir visuomeninė-organizacinė veikla) iš viso nerūpi....

Chicagoje lapk. 24-26 dd. ruošiamas trečias lietuvių Kultūros Kongresas, kur Amerikos lietuviams, atrod, įdomiausia bus istoriko dr. J. Jakšto paskaita, tema "Lietuvių išėjimą šimtmečio apžvalgoje." Kultūros tarybos pirm. dr. J. Puzinas skelbia, kad

būsią kreipta dėmesio ir mūsų spaudai, nes "ji nepaprastai svarbus veiksny visuose mūsų kultūros darbuose." Pažiūrėsime, kaip Kultūros Kongresas tą savo dėmesį į mūsų spaudą atkreips.

Tęsiama 11 psl.

Mes

Atkelta iš 4 psl.

Vieniybė, pavyzdžiui, mano, kad tauta liko Lietuvoje, ne atsikraustė Amerikon, o dalis naujai atvykusiųjų, kai kuriais atvejais, serga didybės manija. Raila dabar rašo: "Mes, pabėgėliai iš Lietuvos, šiandien vis labiau ir labiau mėgstame užsidėti sau ne tik didžiules pareigas, bet ir milžiniškas teises." Vieniybė tvirtina, kad tautos likimą sprendžia tauta Lietuvoje, ne išėiviai Amerikoje, kurių dauguma yra gimę Amerikos piliečiais arba laisvu pasirinkimu jais tapę. Raila ir čia Vienibei dabar pritaria: "Be to, vertėtų dažniau nepamiršti, kad vis dėlto suverenumas priklauso tautai ir jos kolektyvinei daugumos valiai, ne pavieniems asmenims atskirai, juo labiau ne kitų kraštų piliečiams." Reikia prisiminti, kad mūsų dvasiškija užsienyje jau pripažįsta suverenumą vyskupams Lietuvoje, maldas ir apeigyną lietuviškai nustatant.

Vieniybė nuo Tysliavos laikų skelbė pasitikėjimą tautai ir jos sąmoningumui, kviesdama Amerikos lietuvius būti tokiais pat atkakliais lietuviams. Raila ir čia jau į mūsų vežimą persėda: "Rodos, galėtumėm daugiau pasitikėti tėvynėje gyvenančių lietuvių giliu patriotizmu ir jų suverene teise, pirma tinkama proga, nebe pirmą kartą apsispręsti dėl tautos ateities kelio ir daugiau pasitikėti Lietuvos nepriklausomybės subrendusia idėja."

Istorijos postūkių belaukiant, Vieniybė skatino Amerikos lietuvius nesnausti ilgų distancijų metais, bet energingai ir sumaniai ieškoti kelių ir priemonių rasti prasmingą santykį su tauta Lietuvoje, kuri ir suverenė, ir giliai patriotinė, ir turi subrendusią nepriklausomybės idėją, tik neturi nepriklausomybės. Nežinome, ar Raila ir čia su Vienibe, bet juntame, kad Amerikos lietuvių (kurių jau 6,000 lankėsi Lietuvoje) jau apsisprendė, kad stovėdami netoli nukeliaus, o septyni vieno nelaukia. Jei veiksniai nori būti Egipto mumijų pusbroliai, tai jų reikalas. Krepšinininkų uždavinys yra juos įmesti į istorijos krepšį.

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš 4 psl.

--- Geros ar blogos, ne visai tikslios ar aiškios, miglotos ar drąsiai pasakytos, bet rezoliucijos, veikiančios į lietuvių išėjimą sąžinę, turėtų veikti, -- samprotuoja Dirva, ir taip Dirva prieina, kad sportininkai į Lietuvą neturėtų vykti, nes prieš pusantų metų Clevelande buvo priimtos rezoliucijos.

Kaip ir Dirva numano, rezoliucijos nebuvo nei geros, nei aiškios. Jos jau buvo taip kritikuotos, kad būtų juokinga jas toliau laikyti didele išmintimi. Tos rezoliucijos yra visiškai blogos, nes anamet Clevelande jas priimančiams ir į galvą neatėjo, kad tautos atžvilgiu yra išdavikiška pasmerkti visus keltus į Lietuvą, išskyrus tą, kuriuo neva eina ir negali nueiti patys veiksniai.

Šitai tvarkantis, išsišokimai neišvengiami. Daug kas moderniškais keiksmažodžiais plūsta Vieniybę ir jos bendradarbius, atkalbinėja skaitytojus ir t. t. Daug kur bloguoju minimi ir pasimatymai su iš Lietuvos atvykstančiais, į ten vykstančiais, iš anos pusės atelimančiais kūrėbos turtais besigėrinčiais ir t. t. Vieniņgoj ir tautne drausme persisunkusioj visuomenėje išsišokimai neišvengiami. Natūralu, kad išsišokimai plūstami, keikiami moderniais keiksmažodžiais: išdavikais, išsišokėliais ir t. t. Tokiose sąlygose išsišokėliams belieka patiems būti atsargiems ir nepastidaryti tikrais išdavikais.

III.

Į Lietuvą besirengią sportininkai ir jų organizatoriai iš veiksnų ir veiksnioskos spaudos patyrė įdomaus spaudimo. Ar jie iš tikrųjų į Lietuvą nuvyks, šias eilutes rašant dar nėra aišku, bet ta proga sukeltas erzelis versta dėmesio. Sibilyčiau išvykos rengėjams visą altų, vilyki ir kitokią medžiagą išleisti atskiru leidiniu.

Apie sportininkų išvyką į Lietuvą Draugas (8. m. Nr. 175) nuskiedžia šitai:

--- Mūsų krepšinininkų atvykimas Lietuvoje žinomas ir laikomas nesubrendusių žmonių išsišokimu patarnauti Maskvos didikams. Jau net kaimuose juokaujama, kiek Maskva leis įmesti svečiams krepšinių. Jau esą įsakyta įgulos kariams neišėiti į miestą, kad atvykustieji nematytų kariuomenės. ---

Matyk -- Draugo dienraštis žino net ir sovietinės kariuomenės įsakymus... Gal krepšinininkų invazijos proga būtų galima ir Lietuvą išlaisvinti, nes kariuomenė būslanti uždaryta... Gi tikrovė yra tokia, kad Lietuvoje tik vienintelis užsieniui skiriamas Gintasis Kraštas neseniai užsiminė ne apie atvykimą, o tik apie sumanymą atvykti. Draugo melagiams nei į galvą neatėina, kad Vilniuje asmenims ir įstaigoms viską padarius, kad išėiviai sportininkai galėtų tėvynėje pasirodyti, gal belieka paskutinė ir sunkiausia nugalima kliūtis -- kompartijos sutikimas.

Nėra bloga, kad sportininkų išvykos priežai naudoja ir melą. Šiuo keliu, reikia tikėtis, bus greičiau prietas liepto galas.

AMERIKIEČIŲ ĮSPŪDŽIAI IŠ LIETUVOS

Jonas Valaitis

Vasaros karščiams užpuolus Amerikos didmiesčius, visi stengiasi kur nors ištrūkti -- į kalnus, pajūrius. Kas turi laiko ir pinigų -- traukia toliau. Lietuvį visa Europa pilna, o Lietuvą lankė, lanko ir pasiruošę lankyti šią vasarą ir rudenį apie tūkstantis tautiečių.

Teko sutikti ir jau grįžusių, kuriuos prieš mėnesį lydėjome į netoli Vienybės esantį Kennedy International aerodromą.

Turistų tarpe buvo Vienybės angliškojo skryliaus redaktorė Demie Jonaitienė su dukra Aldona, solistas Liudas Stukas, A. Traun - Traunuskas su žmona ir sūnumi iš Philadelphia, E. Kidžienė, S. Stelmokienė ir S. Kidžienė iš New Jersey ir Bronė Motuzienė iš Geneva, N. Y.

Pirma negu grįžusieji iš Lietuvos prisirengs pasakoti savo patyrimus, daug idomių pasikalbėti su keleiviais, kai jie patys šneka apie tai, ko į Lietuvą vyko ir ko joje tikėjosi pamatyti.

KO VYKSTA Į LIETUVĄ?

Daugiausia vykstama pamatyti savo giminių. Kiti važiuoja pamatyti patį kraštą. Treti važiuoja į Lietuvą, norėdami pamatyti ją ir palyginti su nepriklausomybės laikų Lietuva. Yra ir dvi ypatingos grupės žmonių, vykstančių į Lietuvą: viena, sugrįžus Lietuvos į padangę iškelti, viską išgirti, kita - viską išpelkti. Žmonių fanatizmas išlenda net ir kelionės įspūdžiuose.

Vieni noriai įspūdžiais ir mintimis pasidalina, bet su sąlyga, kad jų pavardžių neminėtu, o kiti nori, kad paminėtume pavardes, bet neturi ko pasakyti...

Apie įspūdžius Lietuvoje kalbėdama, gal tiksliausiai išsireiškė Demie Jonaitienė, angliškojo Vienybės skryliaus redaktorė. Ji sako: "Įspūdžiai susidaro iš to, ko kas į Lietuvą važiuavo..."

JOS ĮSPŪDŽIAI

Jonaitienė niekad nebuvo Lietuvos mačiusi. Bet lietuvių tėvų Amerikoje lietuviškoje dvasioje išauklėta, Vienybėje bendradarbiauja nuo jaunystės. Ji anglų kal-

bą ir literatūrą dėsto aukštesniojo mokykloje, Vienybės kalmynystėje. Jai angliškai išsireiškė, nepalyginti, geriau negu lietuviškai, nors ji Gimtojo Krašto redakcijos atstovui įteikė lietuviškai savo parašytuosius įspūdžius Vilniuje.

Kaip Lietuva anksčiau atrodė, ji žino tik iš kitų pasakojimų, skaitymų, vaizdų. Jai Lietuva vaizduotėj liks tokia, kokią pamatė dabar joje lankydamasi. Mokyklos jai padarė didelio įspūdžio, Lietuvos moderniškoji statyba panaši į kitų valstybių statybą. Lietuvoje dažų ir tinko trūkumu ar jų nepakankamu naudojimu taip pat labai stelojasi.

IR VAKARU EUROPA SENIENOMIS GIRIASI

Atsimenu, kad kai kurie Europos miestai praetyje labai didžiudavosi savo senų namų apdulėjimu... ypač tai buvo Prancūzijoje.

Paryžius savo operą tik prieš 3 metus nuplovė, pirmiau visi paryžiečiai didžiudavosi, kad tai senos kultūros palikimas. Italijoje kur negrauna namų, o naujus stato ant senųjų...

D. Jonaitienė lietuviškumo radusi daugiau Kaune, negu Vilniuje. Čia taip pat reikla žinoti, kad Vilnius tik dabar yra pats lietuviškiausias. Juk jis pirmiau buvo lenkų valdomas, Švarumu Lietuvos miestuose ji sužavėta. Daugiausia patikusios bibliotekos, muziejai, atnaujintos senienos, pilys. Patenkinta "Gintaro" viešbučiu, modernišku nauju, kuriuo kiti, amerikiečiai, kaip "per šaltu", nesizavi.

BIBLIOTEKOMIS PATENKINTA

D. Jonaitienė New Yorke teko pažinti Jungtinių Tautų bibliotekos dir. dr. Levą Vladimirovą, buvusį Vilniaus bibliotekos direktorių, kuris taip pat Lietuvoje tuo laiku atostogavo ir su ja susitiko. Apie 3,000 su viršum darbininkų Jungtinėse Tautose galva, dr. Vladimirovas iš viso pasaulio grūda knygas į Vilniaus biblioteką, kurios atvaizdu yra papuošęs ir savo raštinę Jungtinėse Tautose, kaip vieną, iš tik kelių, pasaulio vertingiausių biblio-

TURISTAI, GRĮŽĘ IŠ LIETUVOS - (iš dešinės) August Traun-Traunuskas, E. Kidžienė ir Br. Motuzienė prisistato muitininkams (kairėje) New Yorko Kennedy International aerodrome.

tekų. Su Jonaitiene, matyt, nemažai apie knygas ir rašytojus yra išsikalbėjęs, kad ji Vilniaus bibliotekoje panorė pasiknaisioti po literatūrą Vakarų Europos kalbomis ir vakarų filosofų idėjų lobynuose. Labai patenkinta, kad ieškomų vakarų ideologijos filosofų knygų Vilniaus universiteto bibliotekoje tikrai rado! Buvo patenkinta, kad bendrakerelvis Liudas Stukas Vilniaus bažnyčioje giedodavo, miniai vilniečių klausant. Jonaitienė Lietuvoje norėtų pagyventi kelis metus, giliau Lietuvą pažinti.

LIUDAS STUKAS PAS KOMPOZITORIUS

Kitas labai artimas bendradarbis, tai muzikas Liudas Stukas, vienas pirmųjų Amerikoje pradėjęs populiarinti Lietuvos kompozitorių kūrinis, kurių daugiausia pamėgęs Vytauto Klovos muziką. Liudo Stuko vyriausias tikslas pamatyti Lietuvą, kurios nebuvo matęs, ir susipažinti su Lietuvos muzikais. Vytautas Klova amerikietį lietuvi broliškai priėmė, o apie 20 kompozitorių ir priėmimą jam suruošė. Pasidalino įspūdžiais, muzikiniai laimėjimai. Lietuvos kompozitoriai domisi Amerikos muzika, jiems Stukas pažadėjo daug jos pasitvinti. Pats rinktinį Lietuvos plokštelių parsi-

vežė virš 70! Jas padovanojo broliui dr. Jokūbuli Stukui, kuris tuoj ir pradėjo jas perduoti iš New Yorko -- New Jersey radio.

Lietuvos žmonės norėtų daugiau iš Amerikos balso girdėti apie lietuvių veiklą, negu apie tartautinį gyvenimą.

DŽIAUGĖSI, PAMAČIUSI SAVO MAMYTĘ

Elena Kidžienė labai džiaugiasi, susitikusi savo mamytę, gimines ir pamačiusi savo tėviškę, kurioje nebuvo jau per 32 metus. Lietuvos geležinkeliai esą labai švarūs, giminės taip priėmė, kad nenorėję net išleisti. Apdovanota ir gimines apdovanojusi, pilna įspūdžių, grįžo laiminga sutikusi aerodrome savo dukrelę.

Viena akim Kidžienė stebėjo saviveiklininkus. Mat, ji yra viena Mamyčių, New Yorke išleidusių lietuvių liaudies dainelių plokštelių. Gyventi Lietuvoje Kidžienė nenorėtų, vykti į ją ypatingų įdomumų pamatyti norintiems nepataria.

NORĖJO MATYTI LIETUVOS KAIMĄ

Senieji Amerikos lietuviai, nori pamatyti savo gimines ir gimtinę, nusivilią ir labai skaudžiai pergyvena, jei negauna progos savo gimtojo kaimo pamatyti. Kai kurie, amerikoniškais batais nori pavaikščioti takeliais, kuriais jauni būdami bėgiojo. Nusivilią, neradę takelių, o jų vietoj -- naujus didelius moderniškus namus, kurių Amerika pilna ir nuo kurių bėgę... pasigėrėti gražia, senoviška Lietuvos kaimo bakuže...

Dar kiti nori išmėginti amerikoniškas meškeres durpinyčiose ar ežerėliuose, kur vaikais būdami lynukus traukdavo savo pasidarytais vašukais. Negavę progos tuo malonumu pasinaudoti, labai nusivilią. Nusivilią, kai neranda nei tų durpynų, kurie nusaustinti, o jų durpėmis kūrenami nauji fabrikai.

Nustebina amerikietis ir palydovą jauną patriotišką lietuviuką ar lietuviukę, kai neparodo susidomėjimo jo rodoma nauja Lietuvos statyba ar nauju keliu. Naujoji statyba, jam -- kazarmės,

kuriose Amerikoje vengia lietuviai gyventi, o autostrados, expressways jam nusibodusios, nes, kasdien tais pulkais keliais bevažinėdamas, labai dažnai, ypač vasaros metu, juose turi labai ilgai prisikankinti dėl per didelio automobilų judėjimo.

Džiugu, kad Lietuva turi puikių naujų kelių, bet jie nežavi nei Vokietijoje gyvenusiųjų pabėgėlių iš Lietuvos. Hitlerio laikais Autobahns -- tokie puikiai praveisti keliai -- primena bėgimą ar vežimą iš Lietuvos...

Labai visiems patikę Trakai.

Nesijuokim, bet kai kurie keleiviai nustebo, kad Lietuvoje nėra Coca-Cola, kada jau ir Afrikoje pakankamai jos yra.

Dar yra grupė turistų, kurie norėtų pamatyti Lietuvos derlių, pasidžiaugti medžiais, kuriuos savo ūkyje ar prie kelio prieš 30-50 metų yra pasodinę.

JAUNIMUI LIETUVA LABAI PATIKO

Įdomu, kad drauge vykęs jaunimas, vienas kito nepažinojęs, labai suartėjo Lietuvoje. Gimę Amerikoje, apie Lietuvą tik iš tėvų girdėję, lietuviškai kalbėti taip pat tik iš tėvų išmokę, atsidūrė tarp lietuviškai kalbančio jaunimo, kuris jų nustebimui ir šokia, kaip Amerikoje!

Jie jaučiasi mandresni už tuos, kurie Lietuvos nėra matę. Apsisarvavę foto nuotraukomis, Lietuvos muzikos plokštelėmis, istorine medžiaga jau išdidžiai kalbasi su tais, kuriems tėvai yra pasakoję, kad Lietuvoje jaunimas tik kiaušes gano... Lietuvoje susitikę amerikiečiai lietuviškai jau ir tarpusavyje užmezga ryšius ir dalijasi informacijomis. Ekskursijoje kaip tik buvo įdomu matyti Demie Jonaitienės dukrelę Aldoną ir Traunų sūnų Tamą. Juodu Lietuvą prisimins!

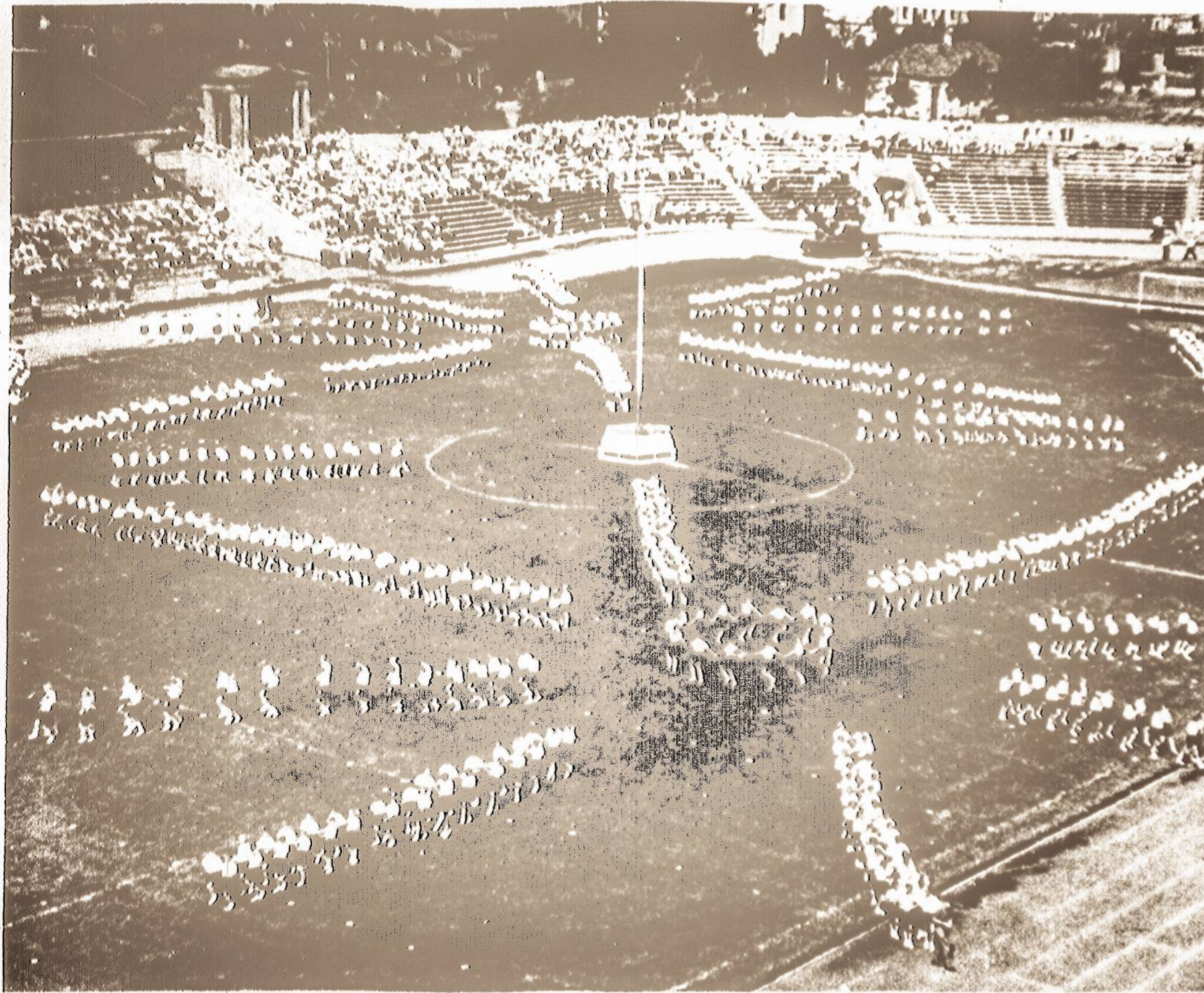
Darosi išvada -- Lietuva jau ir turizmo kraštas. Vasarą Lietuvoje vieši keli šimtai tūkstančių turistų iš viso pasaulio. Kai kada ir kai kur Amerikos lietuviai pasijunta labai nuskrūstę. Jiems nepakanka palydovų įdomiai parodyti kas

Tęsiama 7 psl.

V. Tysliavienė ir Vytautas Beleckas pasitinka Bronė Motuzienę (kairėje), ką tik grįžusią iš Lietuvos. B. Motuzienė buvo labai patenkinta savo kelione.

J. Valaičio nuotraukos

Lietuvos jaunimo sporto šventė Vilniuje turėjo progos stebėti ir turistai iš Amerikos.

Atkelta iš 6 psl.

tik Lietuviams įdomu. Šiuo laiku, tarp Izraelio ir Arabų kovų jaučiama Sovietų ir Amerikos įtampa. Bet tas lietuvio su lietuviu neturėtų atbaidyti susitikti.

DIDŽIUOJASI TĖVŲ GRAŽIAJA ŽEMĖ

Jauniesnieji domisi Lietuvos jaunimu, nori pamatyti tą žemę, iš kur jų tėvai ar seneliai kilę. Jiems tenka dirbti su įvairių tautų žmonėmis. Jie nenori, kad vokiečiai, švedai, norvegai, rusai ar lenkai į juos žiūrėtų, kaip į "iš kelmo išspirtus". Jie Lietuvoje įgijo daug medžiagos iš Lietuvos praeities, savo akimis pamatė vieną seniausių Europos universitetų -- Vilniaus universitetą, pamatė kaip Lietuvos jaunimas šoka ir nušėbo, kad šoka tuos pačius šokius, kaip New Yorke ar kitur Amerikoje ar Europoje.

Jaunimas iš Amerikos, lankydamasis Lietuvoje su savo amerikiečiais lietuvliukais, labai suartėja. Grįžę visiems girdiasi, matę tėvų žemę.

Įdomu, kad, pavyzdžiui, 18 metų amžiaus Tomas Traun su tėvais viešėjęs Lietuvoje, norėjo ten pasiūlyti lėgiam laikui atostogauti. Anot jo motinos, Tinos Traunauskienės, ji su šeimą pasiryžusi kasmet atostogų vykti į Lietuvą, jeigu tik turės kelionpinigių ir sveikatos.

GERIAUSI KULTŪRINIAI RYŠIAI - TURISTAI

Nusiskundimų daug, kad, pvz., iš Vilniaus į Kauną taksai važiuoja, ir taksai aukštą kainą užmokėjo, kada galima ir daug įdomiau važiuoti taip išskelbtais moderniais traukiniais ir pulkiais autobu-

sais. Kam mokėti \$35 už taksą, jei už kelis dolerius gali nuvažiuoti traukiniu... Paskirtą Lietuvoje dolerį palikti turistai paliks už ką kitą -- pirkis suvenyrų, kurie turistui paliks malonų atminimą visam amžiumi. Gražus prisiminimas iš Lietuvos yra pats geriausias kultūrinis ryšis tarp Lietuvos lietuvio ir jo brolio išsvio, ar išsvio sūnaus ar dukros.

RUGPIUČIO 15 MŪSŲ SPORTININKŲ IŠVYKA SUARTINS JAUNIMĄ

Amerikos Lietuvos sportininkų išvyka į Lietuvą rugp. 15 d. bus didelis įnašas lietuvių sustiprinti Lietuvoje ir Amerikoje. Tiek Lietuva turi grumtis prieš ištautėjimą, ginti lietuvių, savo kultūrą, tiek mūsų jaunimui reikia kovot, norint atsilaikyti prieš pagundas ištautėti. Lietuvos jaunimas, susitikęs per sportą su amerikiečiais, daug išgirs apie mūsų gyvenimą Amerikoje, o mūsų jaunimas iš Lietuvos pasisveš, kaip ir anie jaunuoliai, sustiprintą lietuvišką dvasią, patobuliną lietuvišką kalbą, lietuviškų suvenyrų ir kitokio kultūrinio lietuvio lobyną!

KA SAKO Į LIETUVĄ KELIAVĘ LAIVU

Kelias mėnesiai Pushkin laivu pasakoja tokius įspūdžius. Laivas iš Montrealio pajudėjo 11 val. ryto. Pakelyje sustojo Londone, Bremene, Helsinkyje ir 13-tąją kelionės dieną Leningrade. Visuose uostuose buvo sustojęs po 8 valandas. Keleiviams duota proga pamatyti miestus. Apie tris valandas laiko autobusais apvežti po miestų gražesnes vietas, aprodyti istoriniai namai bei paminklai.

Leningrado multinėje už išvežtuosius daiktus reikėjo mokėti muitą, nors prieš kelionę agentai tvirtinę, kad maito jokio neįmės. Neėmė tik už grynai asmeniškus daiktus.

Pernakvojus Leningrade sekančią dieną, kaip ir visur, buvo pavežti po miestą ir apylinkes. Rytojais dieną nuvežti į geležinkelio stotį. Jau buvo vakaras. Naktį traukiniu važiuo į Vilnių, kurį pasiekė kitos dienos vidudienį. Stotyje laukė giminės ir sutikimo komitetas. Nuvežti į Gintaro viešbutį, kuriame dar daugiau žmonių laukė.

Norį vykti į savo tėviškes keleiviai turėję laukti leidimų per keletą dienų Vilniuje bebūnantiems parodytas miestas su apylinkėmis, Aprodytos įžymesnės istorinės vietos, pilys, namai, nauji rajonai ir atnaujintieji senamiesčio kvartalai.

Gavę leidimus kaimuose atradę bakužes jau ne šiaudiniai stogai, namelius dideliais kaminais ir nušėbę kaime visur radę elektrą.

Kitą dieną grįžę į Vilnių, jau turėjo ruošti kelionę atgal. Palydėti į traukinį į Varšuvą, kurioje nakvojė, kitą dieną taip pat apžiūrėję Lenkijos po karo atstatytąją sostinę. Palydovai paaiškino, kad miestas karo metu buvo 90% sunaikintas, istoriškoji sostinė atrodė nauja, švari, su daug gražių parkų. Kai kas perplauota, paplatintos gatvės ir keliai.

Iš Varšuvos vyko traukiniu į Paryžių, ten nakvoję ir viešėję dvi dienas, kitu traukiniu važiuo į uostą, sėdo jau į amerikonišką laivą ir per 5 dienas atsidarė New Yorke. Abiejuose laivuose maistas buvo geras, gėrimai nebrangūs, nes be mokesčių. Kelionė užtrukusi 40 dienų.

"Mamytė" E. Kidžienė susitinka su savo "dukryte" Kennedy aerodrome, po kelionės į Lietuvą. Kidžienė ir Melyniene su savo dukromis yra įdainavusios populiarią plokstelę ir dalyvauja lietuviu programose.

J. Valaičio nuotrauka

Prel. J. Končius atostogauja Europoje

Europoje atostogauja prel. dr. J. Končius. Kaip visi visuomenininkai, atostogas suriša su darbu. Be studijų, spaudai iš Europos siunčia įspūdžių. Iš Londono rašo, kad šiame pasaulinio masto didmiesčio gyvenimas įdomus ir įvairus. Prieš I Pas. karą Londone įsikūrusiems lietuviams buvę sunku. Nemo-kėdami kalbos, nedarbo laikais ir iš mažai apmokamų algų sunkiai vertėsi. Naujieji imigrantai buvę tremtiniai, pradėjo kurtis 1947 m. Jų iš Vokietijos arvyko apie 6,000. Greit išmoko angliškai, būdami inteligentiškesni, susirado geresnius darbus. Sukūrė bendruomenės skyrių, geruose namuose klubą ir gražią sodybą netoli Londono. Naujieji gražiai sugyvena su senaisiais imigrantais.

Pusė lietuvių Angliją paliko ir išvyko į Kanadą ir JAV. Kiti kuriasi ramesnėse vietose.

Laikraštis iš Britanijos Lietuvos pakelstas į Europos Lietuvį, aptarnauja ne vien Anglijos, bet ir kitus Europos lietuvius. Tad laikraščiu sunku verstis. Daugiausia aptarnaujantiam Vakarų Vokietijos lietuvius, kur jų gyvena apie 10,000. Prel. Končius siūlo laikraščiu keltis į Vokietiją. Skotijos lietuviai turi seną savo laikraštį, kurį būtų galima praplėsti ir patobulinti.

Gražiai veikia Lietuvos atstovybė, savo namuose, 17 Essex Villas, London 8. Ministeris B. K. Balutis jau 88 m. amžiaus, bet judrus, seka visą lietuvių veiklą. Džiaugiasi susitikdamas senuosius lietuvius iš JAV, su kuriais jis ilgus metus gražiai sugyveno, kai buvo Lietuvos Pasiauntiniu Washingtone. Lietuviai diplomatai įtraukti į diplomatų sąrašą, naudojasi visomis privilegijomis. Kai kurios Britanijos firmos, skolinusios pinigų Rygos ir Klaipėdos miestų uostams tobulinti, pradėjo per britų valdžią reikalauti pinigų iš deponuoto Pabaltijo valstybių aukso Londono bankuose. Reikalas neišspręstas, derybos vyksta.

J. JONIKAS --
100,000-TASIS

Juozas Jonikas, baigęs šiais metais Alytaus mechaninį technikumą, kartu su metalų plovimo specialisto diplomu gavo Lietuvos Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijos atminimo raštą, kuriame pažymėta, kad jis yra 100-tūkstantasis asmuo, Tarybų valdžios metais Lietuvoje baigęs specialų vidurinį mokslą.

J. Jonikas yra taip pat vienas iš 11,340 jaunųjų specialistų, kurie šiais metais mokslą baigė specialiąsias vidurines mokyklas. Tokių mokyklų Lietuvoje dabar yra 82. Jose mokosi apie 60 tūkstančių vaikinių ir merginų.

1000 SU DAINA

1000 Lietuvos studentų dalyvavo trečiojoje Pabaltijo studentų dainų šventėje Estijoje, Tartu mieste.

JAV žurnalistas...

Atkelta iš 1 psl.

Žemės ir religinės laisvės, korespondentas pateikia ir paaiškinimus, kuriuos jisai surinko iš įvairių pareigūnų.

Į pirmąjį klausimą jam atsakiusi Lietuvos užsienio reikalų ministrė Deržinskaitė, kuri jam pateikė, kaip jis sako, "standartinį" argumentą, kad 1940 m. įvykių rinkimų rezultate Lietuva paprasčiausiai būtų priimta į Sovietų Sąjungą ir kad TSRS konstitucija garantuoja teisę respublikoms išstoti.

Lietuvos Aukščiausios Tarybos sekretorius korespondentui papildomai aiškinęs, kad Taryba esanti pats aukščiausias organas, kurį išrinko tauta, ir ji svarsto visus Lietuvą liečiančius klausimus visiškai autonomiškai.

Žemės ūkio ministro pavaduotojas St. Juozapavičius atsakęs į antrąjį klausimą -- dėl žemės nuosavybės. Jisai tvirtino, kad žemės valstiečiams niekas neatėmė ir kad žemė nesanti privati nuosavybė. Ji negalinti būti nei perkama, nei parduodama. Pačioje pradžioje, sakė, kai vyko žemės nacionalizavimas, buvę problemų, bet dabar nesą. Esą, šiandien daugelis Lietuvos žemdirbių daugiau uždirba nei sovchozų darbininkai, kuriems algas moka valstybė.

Kalbėdamas apie pačių valstiečių nuotaikas, korespondentas pabrėžia, kad atvykusiam žurnalistinei toks klausimas esąs "tricky subject". Su kaimo ryšių tvirtinėjimu Lietuvoje korespondentui priviškai išsireiškė, kad pirmojo sovietinio dešimtmečio metu, Stalino laikais, buvę sunki ir tragiška. Buvo deportacijos, pasipriešinimas kolektyvizacijai, partizaninis judėjimas. Vakary Vokietijoje buvę emigrantų, kurie stengėsi tą nesėkmingą tautos kovą prieš sovietinį režimą palaikyti, siųsdami partizanus ir ginklus. Kai kurie lietuviai, korespondentas rašo, karčiai prisimena Amerikos saugumo agentūras, rėmusias tas operacijas, kurioms vadovavo lietuviai, kolaboravę su naciais.

Visa tai betgi dabar laikoma jau praeities dalyku. Korespondentas rašo, kad valdžios tvirtinimu, kolektyvizacija įvykusi, žemės ūkio gamyba pakilusi iš 9 centnerių (iš 1 ha) iki 16 (1965 m.). Tais pačiais

metais miežių gamyba vidutiniškai buvusi 21 centneris iš ha ir kviečių 18 centneris iš ha. Žemės ūkio min. pavaduotojo tvirtinimu, tai didesnė gamyba negu Kanadoje, kurios oras ir dirva panaši į Lietuvos.

Kultūros ministro pavaduotojas Vyt. Jakelaitis suteikęs žinių apie religijos padėtį. Esą, Lietuvoje labiau nei kurioje kitoje Sovietų Sąjungos respublikoje žmonės laikosi tikėjimo. Lietuvos R. kat. bažnyčiai leista palaikyti ryšius su Roma. "Gyvenime, ministro pavaduotojas aiškino, yra daug problemų ir nesupratimų, bet mūsų vyriausybė nedaro suvaržymų, kiek tai liečia žmonių religinį nusiteikimą."

Kituose pokalbiuose žmonės korespondentui aiškino, kad lietuviai nesą jau tokie "karšti" katalikai, kaip jų kaimynai lenkai. Esą, senoji karta dar tebesilaikanti tikėjimo, o jaunoji labiau indiferentiška. Iš 48 bažnyčių Vilniuje veikiančių 18, iš šešių diecezijų viena (Kaune) turinti reziduojantį vyskupą.

Toliau korespondentas rašo, kad grupė lietuvių dvasininkų sugrįžo iš Romos kovo mėn., užbaigus pirmą liturginio vertimą, sutinkamai su Vatikanu II suvažiavimo nutarimais. Nuo to suvažiavimo, kaip valstybės pareigūnas korespondentui pasakojęs, Lietuvos santykiai su Roma pagerėję.

Apie Lietuvos užsienio reikalų ministeriją korespondentas rašo, kad ji turinti 15 tarnautojų ir kad visą eilę atvejų veikianti savarankiškai, be Maskvos tarpininkavimo. Kaip pavyzdį, nurodė etninę lietuvių-lenkų judėjimą, kur ministerija sprendžianti reikalus tiesiog su Varšuva. Kitais "opiais emigrantiniais klausimais", kaip korespondentas rašo, užs. reik. ministrė Diržinskaitė pareiškusi, kad lietuviai emigrantai yra mielai laukiami apsilankyti Lietuvoje ir pamatyti joje įvykius paktėjimus sovietinio režimo metu.

Į klausimą, ar tokie emigrantai nebūtų suimti, užsienio reikalų ministrės pavaduotojas Ričardas Vailgauskas tiesiai atsakęs, kad "niekas nebus suimamas".

Korespondentas kalba apie "kitą įtakingą lietuvių Henriką (jis ji kažkodėl vadina Henricus) Zimaną, Tiesos redaktorių. Korespondentas rašo, kad Zima-

Lietuvos TSR užs. reik. ministrė Leokadija Diržinskaitė.

nas pareiškęs nepasitenkinimo tuo faktu, jog eilė lietuvių, kurie už aktyvų buvo nutelsti Lietuvoje už nusikaltimus karo metu, JAV ne tik prieglaudą randą, bet ir pilietybę gauna.

Priešpiečių metu pakėlus tostą, korespondentas rašo, Zimanas atkreipęs dėmesį į JAV atsisakymą pripažinti Lietuvos įstojimo į Sov. Sąjungą legaliskumą ir pasakęs: "Mes neprasome Jus žiūrėti, kaip mes gimėme, bet žiūrėkite, kaip mes gyvename. Mūsų gimimo legaliskumą nuspręš istorija."

Šis reportažas jau susilaukė ir lietuvių emigrantų komentarų. Neseniai Drauge apie jį rašė Gediminas Galva, o liepos 31 d. Christian Science Monitor tilpo Juozo Audėno laiškas. Audėnas tvirtina, kad nė vienas tų trijų atsakymų nebuvęs sąžiningas, ir pateikia savo aiškinimus, kad Lietuva įjungta į Sovietų Sąjungą per prievartą, kad žemė valstiečiams nusavinta be atlyginimo ir kad Lietuvoje nesama religinės laisvės.

VLIKO ELTA tą Audėno laišką išgarsino visoje lietuvių spaudoje, paragindama dar ir daugiau panašių laišku redakcijoms rašyti, jei tokia informacija apie Lietuvą pasirodytų kituose kokuose nors vakariečių laikraščiuose.

REKOŠETINĖ KOVA

Liet. krikščionys demokraciškai savo konferenciją baigė savo pirmininko pamokslininko kalba, kuriai pagrindui padarytas mirażas. Operavimas mirażais, smerkiant politines sroves, visai netinka, o jei jau kovoti mirażais, tai mirażas kaip tik rekošetuoja į mūsų veiksmų: taip uoliai slaugomą Lietuvos "vadavimą".

Zodyne mirażas apibrėžiamas kaip optikalnė, šviesos iliuzija, pareinanti nuo atmosferinių sąlygų, kurioje atsispindi tolimų daiktų vaizdai.

Pirmininkas mirażu vadina bendradarbiavimą su savo tauta, su savo gimtuoju kraštu.

Bendradarbiavimo sąlyga yra plati, yra kelios bendradarbiavimo atmainos, tuo ji smerkiant reikia aiškiai apibrėžti, kas turima galvoje, nes kitaip pats gali save smerkti.

Lietuvių išėlyvių bendravimas su Lietuva nėra joks mirażas ir neturi jokio panašumo į mirażą, yra visai realus gyvenimo reiškiny: siuntiniai į Lietuvą siunčiami ir iš Lietuvos gaunami, laiškais keičiamasi, Lietuva gausiai lietuvių išėlyvių lankoma, ir svečiai iš Lietuvos taip pat nesudaro reitenybės, su svečiais draugiškai bendraujama; kas tik nori, tas atsilma iš Lietuvos paliktą žmoną, vyrą, sūnų ar dukterį, tėvą ar motiną. Taigi jokio panašumo į mirażą.

O į mirażą kaip tik labai panašus Lietuvos "vadavimas", ypač kai kuriais savo aspektais. Pvz., kai kuris mūsų "vaduotojas" šmaikščiai sukeikia okupantą, tai Chicagos Draugas pirmame puslapyje didelėmis raidėmis tai pavadina "smūgiu okupantui", kai tuo tarpu tas milžinas visai to "smūgio" nejaučia, nes ne tik Draugas, bet ir visa išėlyvių spauda negali tokiai supervalstybei smogti.

"Vaduotojas" ir jų spauda džiaugtųsi, jei krepšinininkų išvyka į Lietuvą šiais metais iširtų, nes tai jte laikytų savo dideliu laimėjimu ir dideliu smūgiu okupantui, kai tuo tarpu Sovietų Sąjungai tai būtų mažiau negu blusos pašokimas jos milžiniškame teritorijos kūne. Tokiais "smūgiais" mes nepriartiname Lietuvos išvadavimo, o tik parodome savo menkybę ir naišumą.

Pagležos tulžies taškymas ant Vilnies ir Laisvės taip pat nėra panašus į vadavimą. Visų pirma JAV "pažangieji" lietuviai nėra prisidėję prie Lietuvos okupavimo, ir komunistai

neturi būti laikomi savo tėvynės išdavikais, o tik senų režimų griovėjais. Režimo pakeltimas, iš principo, nėra savo krašto išdavimas. Jei komunistai būtų savo krašto išdavikai, tai ir rusai komunistai nesudarytų išimties, o mes įsitrėžę teigiamo, kad rusai komunistai mus baisiausiai rusifikuoja.

Jei taip, tad rusų komunistai yra rusų patriotai, rusicizmo skleidėjai, nacionalistai. Tokie pat yra ir kitų tautų komunistai.

Blogiausias "vadavimo" mirażo aspektas yra kraujo pirties, vokiškai "blutbad'o", kūrenimas, kurs reiškiasi pastoviu kviesingų smerkimu, niekinimu, jų keikimu, neapykanta.

Atėjus tikram vadavimo momentui, toji neapykanta virstų "blutbad'u", kraujo pirtim, kaip akivaizdžiai pasirodė 1941 metų birželio ir liepos mėnesiais.

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija duoda gerai parengtą tarybinių aktyvistų sąrašą su jų nuotraukomis. Tai lietuvių nacionalistų nužudytų tarybinių nacionalistų "litanija".

Dabartinė Lietuva turi daug, daug didesnių tarybinių "aktyvistų" sąrašą. Dauguma jų yra aukštų kvalifikacijų "aktyvistai", kurie nenori seno režimo atstatymo, tad, smetoninį režimą atstatant, kraujo pirtis būtų žymiai karštesnė, baisesnė negu Stalino ir Hitlerio genocidai Lietuvoje.

Kad Lietuvos valstybės atstatymo "mirażas" nebūtų toks kruvinas ir baisus, reikia siekti moralinės lietuvių tautos vienybės, iš jos neiškiriant nė komunistų. J. MATGIS

Skaniausia lietuviška duona gaunama

SILVER BELL BAKING CO.

Sav.

A. RADZIŪNAS

PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS

Pristatome į namus prašome telefonuoti: STagg 2-5938

36-40 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

RADIO AIDAS T.V. LAB.

SPALVOTI IR PAPRASTI T.V. RADIO STERIO IR PAPRASTI VESINTUVAI (AIR CONDITIONERS) MAGNETOFONAI (TAPERECORDERS) TAISYMAS IR PARDAVIMAS

SPAUDOS KIOSKAS

J. BUBLAITIS Tel. HI 1-7747 J. PASUKONIS

94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS Duodami polaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

FRANAS BRUČAS Savininkas

Ar verta važiuoti į Lietuvą

Atkelta iš 1 psl.

amerikiečius išjuokia Lietuvos komunistai aukštoje pareigoje. Jie sako: "Tokie amerikiečiai tebėra kaimiečiai, nors apsirengę amerikoniškais papuošalais, jie pučiasi nesuprasdami ko..."

Jeigu tokiems Lietuviams patariu nevažiuoti į Lietuvą, tai kokie lietuviai turėtų lankytis?

Mano atsakymas į klausimą būtų toks: turėtų važiuoti intelektualai, moksleiviai, jaunuoliai - žmonės su atviromis širdimis ir protu, kad nuvažiuavę su prastu padėti Lietuvį už geležinės sienos ir juos moraliniai sustiprintų.

Propagandistai Amerikoje skelbia, kad nuvažiuavęs Lietuvos nematysi, rodytis tik, kas gero Vilniuje, o blogumus bandys nuslėpti. Netiesybė. Blogių negalima nuslėpti.

Keliautojas Vilniuje pamatys gražias senas gatves ir mūrus, langus, žibantius švares, kasdien plaukamas įdomias gatves, bet tuo pačiu kartu pamatys ir griuvėsius, pamatys, kad žmonės tebegyvena karo metu kulkomis apšaudytuose namuose. Pamatys didelį naują miestą - aukštus moderniškus apartamentų namus, savo stiliumi panašius į kitų Europos valstybių pastatus. Kai kurie tie naujieji namai, betgi, pastatyti iš tokios blogos medžiagos, kad jau pradeda griūti.

Keliautojas pamatys daug gero: bibliotekų, muziejų, Trakų pilį, gražųjį Druskininkų rezortą, o Lietuvos laukuose, tarp miškų, naujus fabrikus, kurie dygsta, kaip grybai.

Daug kas klausinė, kodėl, pavyzdžiui, Druskininkuose togridėti rusų, o ne Lietuvos kalba? Kodėl užrašai visur rusiški? Kokie žmonės dirbs tuose fabrikuose, kokio kalba skambės už poros metų tuose naujai dygstančiuose miesteliuose?

(Kaip kiti turistai tvirtina, Druskininkuose užrašai yra keturiomis kalbomis: Lietuviškai, rusiškai, lenkiškai, vokiškai. Red.)

Pristažinsiu, kad aš norėčiau Lietuvoje pagyventi ne keletą mėnesių, bet metus laiko, kad suprasčiau kas tenai darosi. Dviejų sa-

vaičių neužtenka, mes ekskursantai Lietuvą matėme per voratinklius, kuriuos patys atsivežėm.

Kai kuriems nepatiko valgis ir Gintaro viešbutis. Man tas valgis buvo daug skanesnis, negu tas, kurį valgiau Romoje, viešbutyje Via Veneto ar Lietuvos Kolegijoje praeitais metais. Gintaro viešbutis - modernus ir įdomus - panašius viešbutių mačiau Austrijoje ir Šveicarijoje.

Panašiai kai kurie mūsų ekskursantai įvertino Lietuvos jaunimą. Jie vienaip, o aš kitaip. Jie girdėję, kad tas jaunimas išdykęs, kad tarybinė valdžia jaunamiečius pagadina, jiems dar esant darželiuose. Aš, aplankiusi vaikų darželį, radau mažyčius tvarkingus, jie išmokyti svečius priimti, išmokę vienas kitą prižiūrėti, buvo mandagūs ir kupini meilės. Sutikau ir Lietuvos "teenagers", juos radau malonius, taktiškus, jautrius ir paslaukavusius mokslui.

O kas su jais atsitinka, kai užauga? Kai kurie mūsų grupės turistai atvyko įsitikinę, kad Lietuvoje girtuokilaujama be tvarkos. Tiesa, ir aš keletą vidurnaktį girdėjau rusiškai dainuojančius ir vos ant kojų bestovinčius. Įdomiausia, betgi, buvo nugirsti Lietuvos Lietuvos skundus, kad amerikiečiai be saiko degina savo vidurius su degtine ir konjaku. Lietuvoje yra paprotys gerti ir valgyti kartu; jie nesupranta amerikiečių "cocktail hour" - be valgio, ar geros vakarienės be gėrimų.

KOKIA A TEITIS?

New York Times praeitą žiemą plačiai svarstė filosofiską temą: raportavo, kad Rusijos intelektualai, pripratę galvoti abstraktiškai, dabar domisi jėzuito Pierre Teilhard de Chardino raštais ir jo filosofija apjungti šį tragiškai skilusį fizinį ir dvasišką pasaulį.

Aplankiusi Vilniaus biblioteką, teiravausi, ar turi Chardino raštus. Neturėjo. Darbininkės buvo sujaudintos, aiškino, kad jie daugiau domisi technologiskais raštais.

Chardino raštus radau Vilniaus Universiteto bibliotekoje, kuri tikrai moderni ir pasiruošusi etni evoliucijos keliams.

Mūsų keliautojai apgalvestavo, kad Lietuvoje žmonės prastai apsirengę. Man atrodė, kad Maskvoje publika, tarnautojai, gidai, daug blogiau rengiasi. Lietuvoje jaunimas rengiasi skoningai, bažnyčiose senelės žydi kaip darželiai su Amerikos skarelėmis, už kurias sumoka nuo 6 iki 20 rublių. Dainų šventėje ir sporto spektakliuose stebėjau, kaip gražiai visi atrodė toje tūkstantinėje masėje. Amerikietės buvo apsirengusios turtingiau, bet Lietuvos moterys - skoningiau.

Savo giliausią patyrimą apie dabartinę Lietuvą įgijau ne spektakliuose, muziejuose, bibliotekose, ar koncertuose, bet iš pasikalbėjimų su jaunimu. Jie kalbėjo lietuviškai, rusiškai ir angliškai. Amerikoje mes per mažai savo jaunimą mokome kitų kalbų.

Viena gabi studentė pareiškė: "Amerikiečiai, atvažiuavę pas mus, nesupranta mūsų 'way of life', jie, kartais pasielgia naiviai..." Kitas jaunuolis taip aiškino: "Mes nepatenkinti savo gyvenimu. Buvo tarp mūsų herojų - buvo gerų žmonių, kaip Leninas... Dabar tokių mažai. Mums dabar atsiveria proga dirbti ir pagerinti tautos gyvenimą..."

REIKIA GERBTI INDIVIDŲ

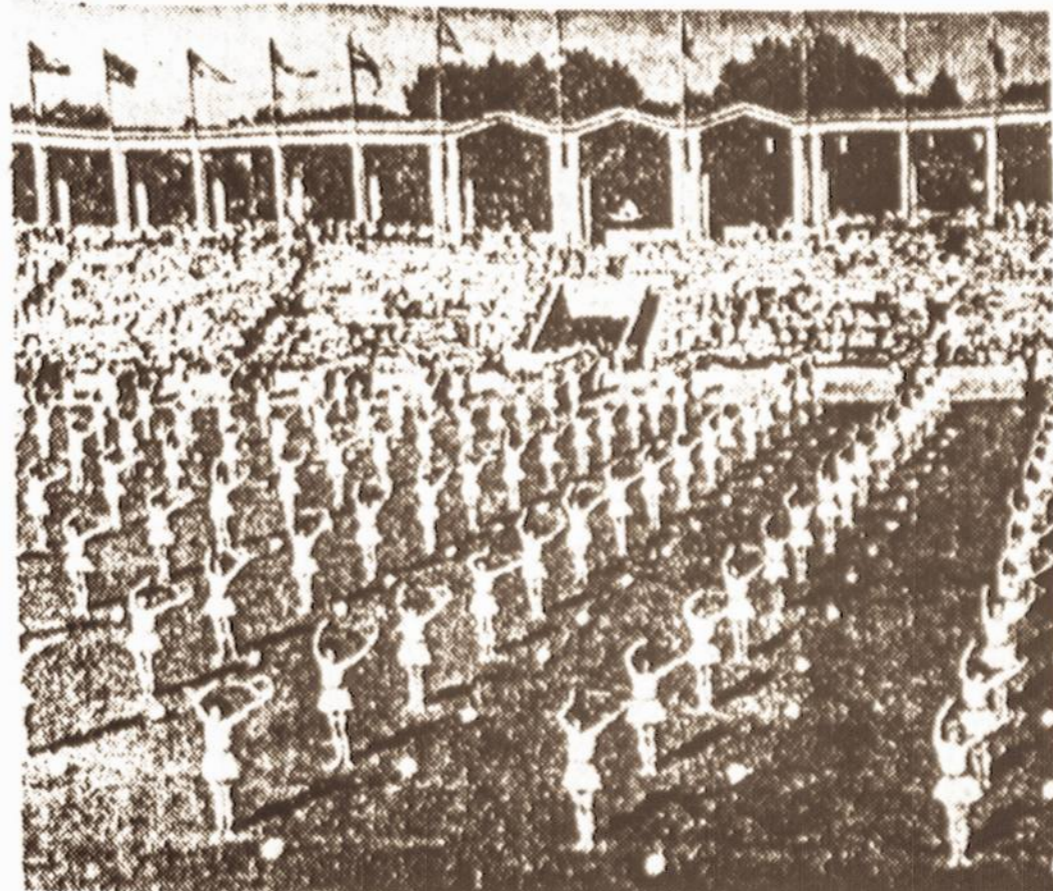
Man patarė pamatyti naują lietuvių filmą "Surask mane", kurioje parodoma, kad reikia gerbti individą.

Ir keliautojai privalo žiūrėti į lietuvius, kaip į individus. Atvažiuavę iš demokratinės valstybės turėtume parodyti demokratišką dėmesį. Bet ne visi taip apsieina, ir todėl lietuviai sako:

"Amerikiečiai mūsų nesupranta. Mes dirbame dėl Lietuvos. Per simtmečius Lietuva buvo smaugiama - bet jos nesurusino, nesulenkinė, nesuvokietino... Mes dabar turime savo geležinę uždangą, po rusų uždanga..."

Visus šiuos įvykius ir daug daugiau aš pergyvenau nuvažiuavusi į Lietuvą. Kodėl norėčiau ten ilgiau pagyventi? Todėl, kad aš ten palikau savo širdį.

* Naują Vilniaus "sovietą" sudaro pirm. J. Vildžiūnas, pavaduotojai A. Kiričėnka, J. Pilkauskas, J. Smilgevičius ir V. Staškus; sekretorius - V. Rinkevičius.

Lietuvos jaunimas sporto šventėje Vilniuje.

LENKŲ SPAUDA APIE OPERĄ "GRAŽINA"

Chicago lenkų spauda labai išgyrė lietuvių operų pastatymus Chicagoje. Pagarbėjo ir lenkų solisto Stepono Wiciko, "Chicago Polonijos numylėtinio" dalyvavimas. Jis "Traviatoje" išmoko lietuviškai ir puikiai Alfredo rolę atliko su Lilija Sukičyte ir su bostoniete Daiva Mongirdaite. Į Traviatos operą daug lenkų patraukė Steponas Wiciko, o į Karnavičiaus Gražinos operą libreto, kuris parašytas pagal Adomo Mickevičiaus poemą. Tiek Dziennik Zwiazkowy tiek Dziennik Chicagoski stebisi, kad

lietuviai sugebėjo tokio aukšto lygio operas taip puikiai pastatyti.

Lenkus dar stebino, kad Gražinos operą atliko 400 žmonių, pilno sąstato Civic operos orkestras, didžiulis choras, buvo profesionališkos dekoracijos ir kostiumai.

Jis pamini ir tą faktą, kad Chicagoje lenkų esą 10 kartų daugiau negu lietuvių, bet lenkai net negali galvoti apie tokių veikalių pastatymus...

SKELBKITĖS VIENYBĖJE!

Nepaprastai pigios kainos KELIONEI Į LIETUVĄ

ir kitas SOVIETŲ SĄJUNGOS dalis

KAINA TIK

\$518 į Vilnių ir atgal

\$16.00 asmeniui į dieną. Privatus kambarys su vonia (2 asmenims). Mes parūpiname kelionei bilietus asmenims, kurie atvyksta iš Lietuvos čia apsilankyti.

RAŠYKITE arba SKAMBINKITE

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 WEST 45th STREET
New York, N. Y. 10036
Telefonas: CI 5-7711

Didžiulis, tradicinis

"Lietuvos Atsiminimų"

RADIJO ir "RŪTOS" PIKNIKAS

rengiamas New Jersey lietuviams. įvyks

Sekmadienį 1967 m. rugsėjo (Sept.) 10 d.

ROYAL GARDENS PARKE
990 E. Hazelwood Ave., Rahway, N.J.

Pikniko pradžia 1 val. p.p. • Programa 3 val. p.p. • Šokiai nuo 4 val. p.p. • Įėjimas \$1.50.

Šokimo kontestai, išlaimėjimai, kiti įvairumai, lietuviškų valgių bufetas.

PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT!
Visus maloniai kviečiame!

Dr. Jokubas J. Stukas, Dir.

Park Florist

Gėlės pristatomos 1 bet kurias pasaulio vietas.

Mr. and Mrs. Matthew MAŽEIKA
80-15 JAMAICA AVENUE Woodhaven 21, N. Y.

Virginia 9-3112

Stebėtojo pastabos

Atkelta iš 5 psl.

Montrealyje išeinančios Nepriklausomos Lietuvos savaitraščio redaktorius Jonas Kardelis taip užsiėmęs melo rašymu apie Lietuvos delegacijos ir menininkų dalyvavimą Expo '67 savo editorialemame puslapyje, kad net nežino, kas dedasi jo pirmajame puslapyje.

O pirmajame puslapyje anąkart įsiai pranešė apie Lietuvos Gen. konsulo New Yorke Vyt. Stašinsko mirtį, bet prie velionio gyvenimo aprašymo įdėjo visiškai kito -- gyvo asmens, būtent, konsulo Aniceto Simučio nuotrauką. Bet gi konsulas Simutis, turbūt, nė nemano mirti, nes jam dabar vieninteliam tenka rūpintis Lietuvos Gen. konsulato New Yorke reikalais.

Iš kai kurių editorialų atrodo, kad red. Kardelis gal ir nebūtų tiek daug nesąmonių apie tuos Lietuvos žmones prirašęs, jei delegacijos nariai į Montrealį būtų atvykę su savo žmonomis. Kardelis, kuris su savo žmona, buv. operos soliste Elzbieta, dalyvavo Lietuvos delegacijos vedėjo Ks. Kairio priėmime, savo rašiniuose apgalvestauja, kad Kairys neatsivežė savo žmonos. Matyt, Kardeliui labai rūpėjo su Kairiene ir kitomis tarybinių didikų žmonomis susipažinti.

Amerikos Kongreso knygyno Quarterly Journal išspausdino savo bendradarbio, teisų žinovo lenko Siekanowicziaus "Christianity and Law in Poland: A Thousand Years". Autorius pasakoja: Lenkijos unija su Didžiąja Lietuvos Kunigaikštyste Lenkijai pravėrė naują amžių, kuris per kelis šimtus metų pakeitė jos visuomenės, valstybės ir tarptautinių santykių sudėtį. Pradedant 1385 metais, unija išgyveno kelis tarpsnius iki 1569 metais išvirto oficialiu var-

du pavadinta Rzeczpospolita bendruomene. Turėjo bendrą seimą, bet Lenkija ir Lietuva pasilaikė atskirus išdus, kariuomenes, teismus, įstatymus ir aukštuosius pareigūnus. Unijos dokumentus 1932 metais Krokovoje paskelbė istorikai Kutrzeba ir Semkowicz veikale "Akta unji Polski z Litwą, 1385-1791." Lenkijos ir Lietuvos santykių istoriją gi nušvietė W. Abrahamas Varšuvoje 1914 m. išėjusiame veikale "Polska i Litwa w dziejowym stosunku."

Rektoriaus kun. J. Navicko laikais, tėvų marijonų Marianopolio kolegijoje šjo lietuvių kalba Studentų Žodis. Dabar eina anglų kalba Golden Knight, prižiūrimas kun. D. Petručio, iš dvylikos bendradarbių tik vienas lietuvis. Mokslus čia ėjusį 1953-1958 metų laikotarpio sąrašė dar vyrauja lietuviai, bet nuo 1960 metų veik visos pavardės kitautiškos. Sic transit gloria mūsų tėvų marijonų lietuviybėsi!

Amerikos vyskupai atleidinėja į pensijas 70 metų sulaukusius klebonus, ir jau paliesta visa eilė lietuvių, daugelis žymių veikėjų ir iššomis prisidėjusių prie knygų leidimo, archyvų kūrimo ir kitų lietuviškų darbų. Pensijon išėjus, finansinės galimybės bus apkarpytos. Yra ir kitų pavojų mūsų "kovojančiai" Bažnyčiai. Sena Mt. Carmel, Pa., parapija mini 75 metų sukaktį. Savo laiku čia veikė žymus veikėjas kun. V. Bartuška ir kun. J. Končius. Dabar klebonauja Wilkes-Barre, Pa., gimęs kun. F. Hudakas, sakoma, esąs "palankus lietuviams".

* "Purse snatcherių" esama ir Klaipėdos gatvėse: vienoje buvo užpulta parduotuvė V. Šoblinkienė, nešusi nemažą sumą pinigų. Vagis, Algimantas Budrys, buvo sugautas ir nubaustas 7 metus kalėti.

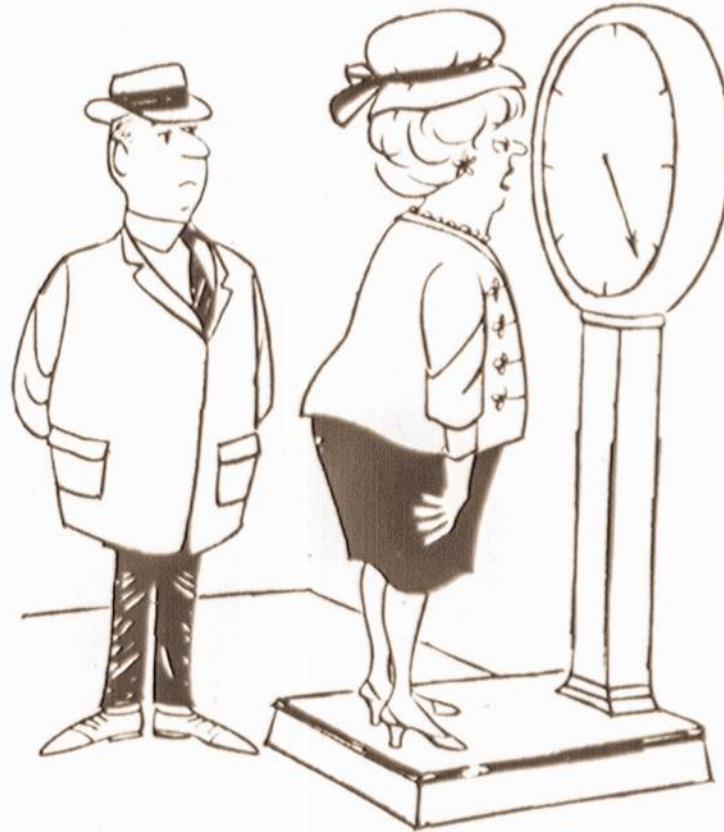
Humoreska

-- Mano dukterė pianistė, ir tai man suteikė laimę.
-- Kaip tai, kaimyne? Ar ji taip puikiai skambina?
-- Nesupranti. Mano artimiausias kaimynas ir pardavė man pigiausią kainą savo namus, kad tik negirdėtų jos skambinimo.

-- Prieš vedybas, Petreli, sakydavai, kad aš filmų žvaigždė, o dabar...
-- Dabar filmai jau garsiniai...

-- Kodėl vėl vėluoji į darbą?
-- Pramigau...
-- Ką, dar tu ir namie miegi?

Kiti vyrai kitaip įvertina savo žmonių grožį, negu tu, Jonai. Anądien Vytautas sako, kad aš panašiai į Rafaelio angeliuką.
-- Taip, Rafaelio aneliukas taip pat gražiai nudazytas.

Jurgi, nuimk savo koją nuo svarstyklių!

Garsusis anglų rašytojas John Milton buvo aklas. Vieną kartą pas jį atsilankęs draugas pareiškė:
- Jūsų žmona - tikra rožė.
Ji tai rašytojas atsakė:
- Iš spalvos negaliu spręsti, bet iš spyglių jaučiu, kad ji sakote tiesą.

Be šedžiū.

ĮTARTINAS SUBJEKTAS

Kada Braunams gimė lauktas sūnus, jie pastuntė laimingos motinos broliui tokio turinio telegramą:
"Tik ką atsirado nuostabus vaikinukas, tavo gimnaitis".

Labai greitai jie gavo atsakymą:
"Jokio gimnaitišio neturiu. Vykite apgaviką šalin".

Svečiuose...

Kad atprasčiau rūkyti, visų pirma pradėjau nebeperkti cigarečių.

Greita Pagalba

Nenusimink, gausi pagalbą. Vaistai, kurių ilgai laukėm nuo reumatizmo, rankų ir kojų tirpimo, jdu yra.

Tuof siusk ši skelbimą šiuo adresu:

ROYAL PRODUCTS
NORTH STATION
P.O. Box 9112,
Newark 4, N. J.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuviems Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

RAY'S
LIQUOR STORE

Didelis pasirinkimas

įvairių

importuotų gėrimų

Phone Virginia 3-3544

Žemos kainos

Joseph Misūnas
103-55 Lefferts Blvd.
Richmond Hill, N. Y.

Winter Garden
Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. EVergreen 2-6440

VYT. BELECKAS
Savininkas

SALE vestuvėms ir kitokiomis pramogomis.
Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos
rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

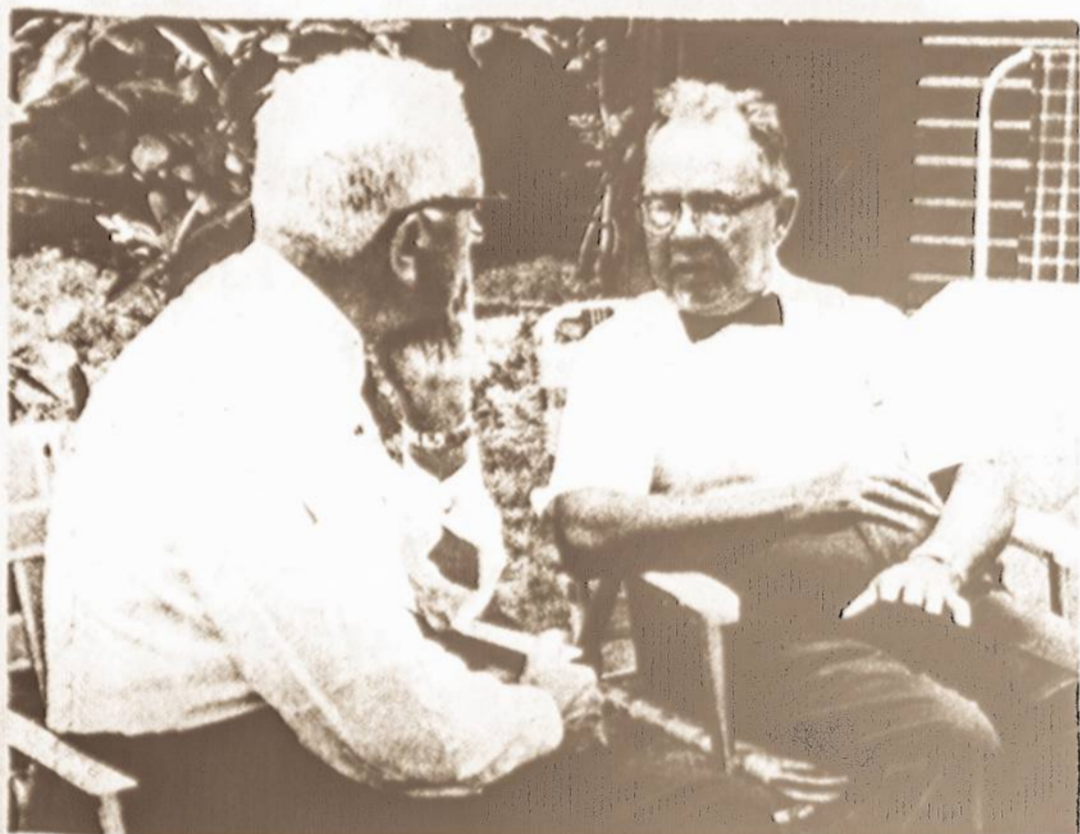

ROJUS IR ANANTINA POVILAUSKAI (dešinėje), Vienybės kaimynai, savo sodyboje Brooklyne, surengė gražų vasaros pobūvį savo sūnaus ir marčios, adv. Roy ir Ann Povell (kairėje) 10 metų vedybų sukakčiai paminėti. Toliau Povilauskienės broliavikis Antanas Grigaliūnas su žmona Adele ir Povilauskų anūkai.

Vasaros pobūvis pas Povilauskus

Vienybietės P. Šimėnienė ir Ursulė Bacevičienė, dalyvavusios Povilauskų surengtame pobūvyje.

Jonas Diržys (dešinėje) iš Miami Floridos, seniau gyvenęs Brooklyne, pokalbio metu su J. Šimėnu, Povilauskų sodyboje. Jonas Diržys šiuo metu vieši Brooklyne pas brolio našlę Marytę Diržienę.

Vaišėse prie stalo sėdi (iš kairės): A. Povilauskienė, N. Kulbokienė, P. Šimėnienė, V. Tysliaviene, A. Karvelienė, T. Klimienė, J. Bacevičienė, A. Lukienė, P. Atkočaitienė, E. Puodžiuvienė, Dabsonienė.

Gražioje Povilauskų sodyboje svečių tarpe buvo: (iš kairės) O. Vaivadaitė, E. Puodžiuvienė, M. Diržienė, Balzaraitis, K. Puodžius, A. Grigaliūnienė, P. Atkočaitienė, T. Klimienė ir kt.

Rojus Povilauskas, jau peržengęs 70-uosius metus, dar vis mėgsta padainuoti. Jisai susimąstęs kokią naują dainą svečių malonumui užtraukti, o jam pasirošęs akordeonu akompanuoti Mečislovas Razgaitis kuris taip pat turi gražų baritono balsą. Jiedu svečius linksmino iki vėlyvo vakaro ir pravedė sutartinės.

S. Narkėllūnaitės nuotraukos

Republic
LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. EV 7-2089

ADVOKATAS

C. A. VOKET

(VOKIETAITIS)

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.

Telefonas: NEWton 9-6620

VIENYBĖ

* LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS įvyks rugp. 23 ir 24 d. Statler Hilton viešbuty, prie 7 Ave. ir 32 St., New Yorke. Svarstys lietuvių tautinę stiprybę, jos išsilaukimą, liturgiją lietuviškai, tikėjimo gelbėjimą Lietuvoje, Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukakties minėjimą ir kitus klausimus.

* JONAS ir ONA ROPIAI, Hillside, N. J. atšventė 50 m. vedybino gyvenimo sukaktį.

* LIONĖ MATTHEWS-JUODYTĖ su dukra Janina išvyko į Švediją, kur jos dukra dalyvaus eilėje ruošiamų koncertų salėse ir per TV. Rugsėjo 27 d. Amerikoje per NBC Janina dalyvaus "Shirley Temple Song and Dance" su Rock Hudson.

* EUPHRAZINE MIKUŽIŪTĖ, SLA išdėininkė, iš New Yorko buvo nuvykusi į Chicago, kur ilgus metus gyveno, aplankyti savo bičiulių ir giminių.

* JONĖ BENDŪRAITIS atsikėlė į New Yorką studijuoti New York universitete Ispanų kalbos ir istorijos. Ji baigė De Paul universitetą Bachelor of Science laipsniu. Gyveno Chicagoje.

* MARIJONA SPRANIS, liepos 31 d. mirė Brooklyne sulaukusi 80 m. Liko dukterys Phyllis, Tessie ir sūnus Jonas Juška.

* KONSULO J. BUDRIO, prieš kelis metus New Yorke mirusio, šiomis dienomis išleisti prisiminimai "Kontražvalgyba Lietuvoje", 224 pusl.

* KORP. NEO-LITUANIA vasaros stovykla rugp. 26 d. iki rugsėjo 4 d. įvyks Rx Terrace rezorte, prie Elk Lake, Alden, Mich. Ten pat rugs. 2 ir 3 suvažiavimas. New Yorko korporantai kreipiasi į pirm. Aldoną Čekienę, 50 Aylin St., Metuchen, N. J. Tel. (201) 549-8196. Registravimas iki rugs. 15. Dienai \$8, savaitgalio dienoms po \$9.

* J. VASILIAUSKAS iš GREAT NECK, Mažeikai iš Woodhaven, dr. Jokūbas Stukas, M. Stonytė ir kiti iš New Jersey buvo išvykę į Vyčių sėimą, Dayton, Ohio.

* VITALIS MILUKAS, 101-59 125 St., Richmond Hill, N. Y., tarp 1,300 mokinių, baigė 6-tuoju geriausiu studentu. Tes studijas Pratt Institute. Veiklus lietuvių studentų judėjime.

* EMILY IR EMMA ŠEŠTOKAI, Vienybės skaitytojai St. Petersburg, Floridoje, slunčia linkėjimų iš Nassau salų.

* JONAS SIURBA rugsėjo 9 d. Pr. Bručo salėje, Woodhaven, rodys expo 67 ir vaizdus iš Lietuvos skaldėmis.

T. Klimienė kalba vaisėse, kurias LDD 7 kuopa surengė liepos 29 d. Bručo svetainėje Woodhavene, A. ir J. Buivydams atsisveikinant su Brooklynu. Ta proga kalbėjo ir eilė kitų dalyvių, kurie prisiminė Buivydų išašg lietuvių organizacijų gyvenime ir siuvėjų judėjime. Iš k. i d.: Lukienė, Stilsonienė, Sateikienė, adv. S. Bredes, Jr., J. ir A. Buivydai, Br. Spūdienė ir kiti.

Virgilijus Noreika Montrealyje

EXPO 67 rugpiūčio 15 d. bus Sovietų S-gos diena. Į ją iš Lietuvos atvyksta 40-ies asmenų Kauno Politechnikos Instituto ansamblis, o taip pat ir Virgilijus Noreika, dainavęs La Scala operoje, Milane. Be Noreikos, grupėje bus ir muzikos instrumentų menininkai: Danutė Juodvalkytė ir Pranciškus Budrius. Concertuos Sovietų Paviljone. Be Expo koncerto, Montrealyje dar duos šešis koncertus. Delegacijai vadovaus Sovietų S-gos prezidentas Podgurno. Iš lietuvių, manoma, dalyvaus Justas Paleckis ir Antanas Snieckus ir kiti.

Antoneta ir Jonas Buivydai, ilgametiai Brooklyno gyventojai ir veikėjai, šiomis dienomis išvykstantieji pavostviai apsigyventi Riviera Beach, Floridoje.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

Laimingos kelionės sportininkams

Grupė lietuvių jaunuolių sportininkų pasiruošė vykti į Lietuvą rugp. 15 d. Tokiu nuosprendžiu dalis Amerikos lietuvių visuomenės labai sužavėta. Tam žygiui įvykdyti pasiryžo, ne tik moraliai, bet ir aukomis padėti Amerikos lietuvių visuomenės dalis. Jei tie jaunuoliai panorą Lietuvoje pažaisi krepšinio, tai jie juk ne vien pamatys Lietuvą, jos gyvenimą, pasidžiaugs jos gražiąja gamta. Susidraugavę su Lietuvos jaunimu, išmokyti iš jų ko nors naujo, o gal parodyti vieną kitą ir amerikonišką technikos dalyką Lietuvos sportininkams, kuriems kiekvieną dieną tenka konkuruoti su kitų tautybių sportininkais. Amerikiečių pamoka gali būti Lietuvos jaunimui naudinga. Kaip žinome, amerikiečiai lietuviai 1938 m. padėjo Lietuvos krepšinininkams laimėti Europos čempionatą.

Šių eilučių rašytojas yra anų dienų įvykių liudininkas. Tada jam teko Lietuvoje gėrėtis ir kita amerikiečių grupe, būtent Chicago lietuvių "Pirmyn" chorą, kurio vedėjas Steponavičius tada Lietuvos dainininkams patarė: "Jei norite išėiti į pasaulį su lietuviška daina, tai išmokykite dainuoti, o ne giedoti..." Ir nuo tada Lietuvos liudininkas dainos tikrai pagyvėjo.

Lietuvių laivakorčių agentų s-ga, su Ambraziejais, Trečioko, Vienybės, Naujienų, Hartfordo Sekio, Bostono Gendrollaus, Pittsburgo, Waterburio ir kitomis agentūromis susizinoję su Martynu Jankum, suorganizavo milžiniškas ekskursijas. Tais metais lietuvių plaukė net trys pilni laivai. Danų, britų, švedų laiviniškystės bendrovės taip pat domėjosi. Ir kaip nesidomės! Švedų laivu "Gripsholm" šių žodžių rašytojui teko į Klaipėdą palydėti net 400 lietuvių ekskursiją. Dideles ekskursijas nuvedė švedų laivu Vladas Mučinskas, britų -- Pijus Bukšnaitis ir Vienybės -- Jonas Krūžė.

Keli tūkstančiai lietuvių, jų tarpe jaunesniosios kartos, Lietuvoje gerokai suilietuvėjo. Tų įvykių ir vizitų dėka, Amerikos lietuvių smarkiai pagyvėjo. Tuo pagyvėjimu dabar tebesinaudoja ir vėliau atvykstantieji lietuviai.

Jaunimas Amerikos demokratinėje santvarkoje paprastai mėgsta pats imtis iniciatyvos ir pats apsisprendžia -- nereikalingas jis jokių pašalinųjų diktatorių, ar tai jie būtų koks nors "savų" žmonių išrinktas autoritetas, ar kitas koks nors autokratas.

Tokią jaunimą galima tik kviešti į savas organizacijas, į sudominti lietuvių

tautos "žibučiais", kurių, deja, maža beturime. Įsakymai, ar kokie nors Clevelando "nutarimai", kaip susipratęs lietuvis turi žiūrėti į santykius su Lietuva, privačius ar organizuotus, mūsų jaunimui nei šilta, nei šalta. Tik tėvų atitinkama dvasia išauklėti jaunuoliai, kurie jau organizacijose aktyviai dalyvauja, tegali šiek tiek susivokti senų politikos išrovakimuose. Ir tai tik labai miglotai...

Ar reikia, tad, mūsų vadinamiesiems veiksniams taip nertis iš kailio, stengiantis sutrukdyti tai jaunuolių grupelį pabendrauti su Lietuvos jaunimu. Lyg nuo to pareitų ir Lietuvos nepriklausomybės atgavimas. Ar jau veiksniams nebeteri rimtesnio užsiėmimo?

Kasmet vykstančiųjų į Lietuvą lietuvių skaičius vis didėja. Išėivijos lietuvių susidomėjimo Lietuva nesulaikys jokie veiksniams. Sulaikys tik Lietuvos eigsys, jei turistai ja nusivilia. Pradėję keliauti po vieną, du, 10, dabar keliauja jau šimtais. Šiomet Lietuvą aplankė ir dar aplankys daugiau tūkstančių lietuvių!

Kaip šių eilučių rašymo metu atrodo, sportininkai vistiek, nepaisydami jokių demaršų, grasymų, rugpiūčio 15 d. į Lietuvą išskrenda. (jv)

LIETUVIAI PASAULYJE

Kanados lietuvių diena įvyks rugsėjo 2 iki 4 dienomis. Dalyvaus ir iš Jungtinių valstybių. Dailininko Bukausko plakatas jau daug kur matomas. Su Vyties ženklu puošiami automobiliams reklaminiai ženklai. Rengėjai jau turėjo virš 30-ties posėdžių bei pasitarimų. Spaudos bei informacijos tarnybai dar prikviestas Vytautas Zubas, 555 Gerald St., La Salle, P. Q. Jo telefonas 365-0224. Nakvynių reikalais kreiptis į J. Adomaitį, 591 Gerald St., La Salle, P. Q. Jo telefonas 366-7639. Nakvynėms komisija tarpininkauja tik rugsėjo 2 iki 4 nakvynėms.

* Cleveland, Ohio lietuvių jaunuoliai gavo bakalaurų laipsnius: Neringa Kuncaitytė, Vytautas Motiejūnas, Edvardas Brazauskas.

Danguolė Tamulionytė, Rimantas Vaitėnas, Rimas Gulbinas, Živilė Mackevičūtė.

Lietuvių Fondo Valdyba skelbia, kad iki šiam laikui Fondas turi jau 1580 narių. Jis veikia 5 m. Turį \$360,000 pagrindinio kapitalo. Į akcijas įvestuotas \$101,000, kas davė pernai pelno 8%. Lietuvių bei pasiskirta \$20,000, šioms metams numatoma skirti 12-15 tūkstančių Lietuvių -- labai plati savoka, įvairiai suprantama. Visuomenė būtų ramiau, kad žinotų kam skiriama ir, kiek taip kurias akcijas perka: kiek uždirba, kiek pradirba.

* Bostono lietuvių piliečių draugijos salė yra trijų aukštų. Nusibodus nariams laiptais laiptais, nutarta įrengti keltuvą.